

Suhtumine Euroopa Liitu

Riigikantselei
2024

Teemad

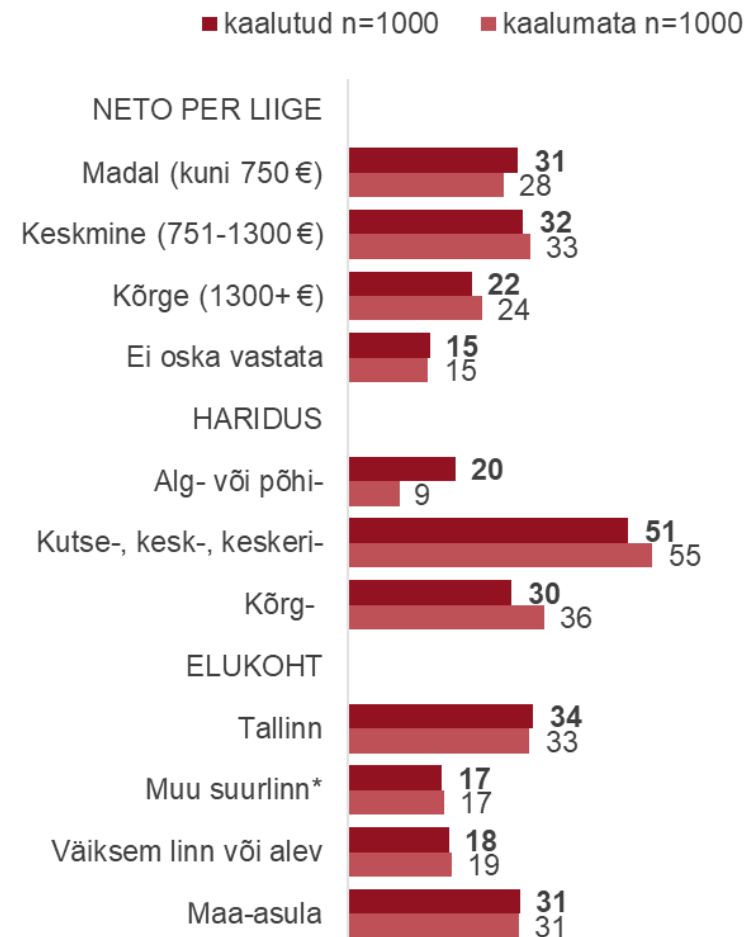
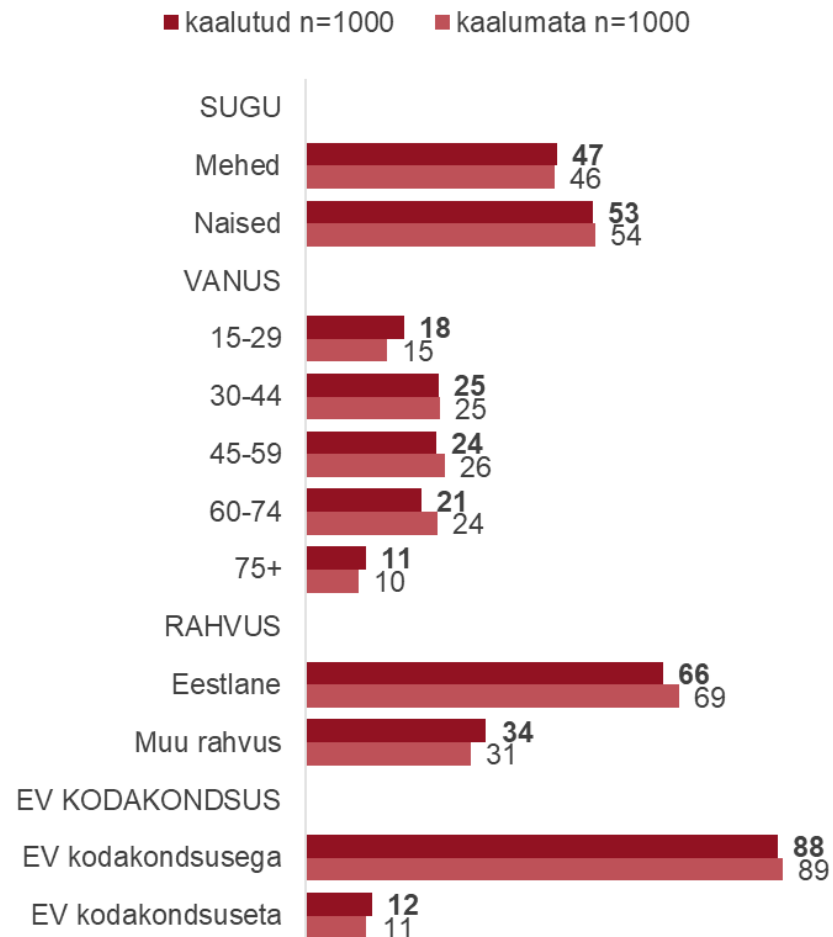
Teema	Küsimus ankeedist	Alates slaidist
Metoodika		3
Toetus euro kasutusele Eestis	2	7
Toetus Euroopa Liitu kuulumisele	1	14
Eesti Euroopa Liitu kuulumise põhjused	6	21
Euroopa Liiduga seostuvad väärtused ja põhimõtted	9	24
Euroopa Liiduga seostuvate põhimõtete olulisus	10	26
Euroopa Liidu eelarvest toetamist vajavad valdkonnad	8	28
Teadlikkus Eesti huvidest ja eesmärkidest Euroopa Liidus	4	30
Hinnang Eesti tegevusele Euroopa Liidus	3	33
Euroopa Liitu kuulumise mõju Eestile	7	36
Arvamuste, huvidega arvestamine Euroopa Liidus	14	38
Hinnang Eesti elule	5	40
Suhtumine kliimamuutustesse	11	42
Teabekanalite jälgimine	13	46
Institutsioonide usaldusväarsus	15	49

Metoodika

- **Üldkogum:** 15+aastane Eesti elanikkond, 1 154 359 elanikku (01.01.2024. aasta Statistikaameti andmetel).
- **Meetod:** Turu-uuringute AS Omnibuss – kombineeritud telefoniküsitlus ja veebipaneel (50% : 50%), olenevalt vastaja eelistusest sai vastata nii eesti kui vene keeles.
- **Valimi koostamine:** võetakse aluseks üldkogumi proportsionaalne mudel soo, vanuserühma, hariduse, rahvuse, piirkondade ning asulatüüpide lõikes, hiljem tulemused kaalutakse üldkogumile vastavaks. (Slaid 4)
- **Planeeritud ja tegelik valim:** 1000 ja 1000
- **Valimiviga:** 1000 vastaja puhul $\pm 3,1\%$, väiksemate gruppide vaatlemisel võib viga olla suurem.
- **Läbiviimise aeg:** 21. november – 30. november 2024. aastal
- **Küsitluse pikkus:** 5 lehekülge
- **Ajaline võrdlus:** aruandes on võimalusel esitatud võrdlused ka varasemate uuringutega, mille aluseks olevad uuringuaruanded on leitavad aadressilt: <https://riigikantselei.ee/et/uuringud>
- Aruande tekstis on esile toodud taustatunnuste vahelised erinevused, mis on usaldusnivool 95% statistiliselt olulised. Juhul, kui andmed ei võimaldanud kinnitada erinevuste statistilist olulisust, pole võrdlusi tekstis esitatud.
- Andmed on joonistel nähtavad täisarvudena, kuid andmetabelites (mis on ühtlasi jooniste tegemise aluseks) komakohtadega (kaalumise tulenevalt). Seega võib kahe täisarvu liitmisest/lahutamisest tulenevalt vastus erineda ± 1 täisarvu jagu (nt $0,5+0,6=1,1$, aga joonistel nähtav kui $1+1=1$ või $6,7+7,7=14,4$, aga joonistel nähtav kui $7+8=14$).
- Lisaks esitati Tellijale ka tulemuste tabeljaotused oluliste taustatunnuste lõikes Excelis ning eestikeelne ankeet.

Metoodika

Vastajate jagunemine

* Muu suurlinn = Tartu, Pärnu, Narva, Kohtla-Järve

Vastutajad

- Tellijapoolne kontaktisik:
- Projektijuhtimine, aruanne
- Valim, ankeedi programmeerimine
- Andmetöötlus
- Küsitlustöö koordineerimine

Kristi Anniste (Riigikantselei)

Liis Grünberg, liis@turu-uuringute.ee, 585 29 707

Kristel Merusk

Reijo Pohl

Angelina Oblikas

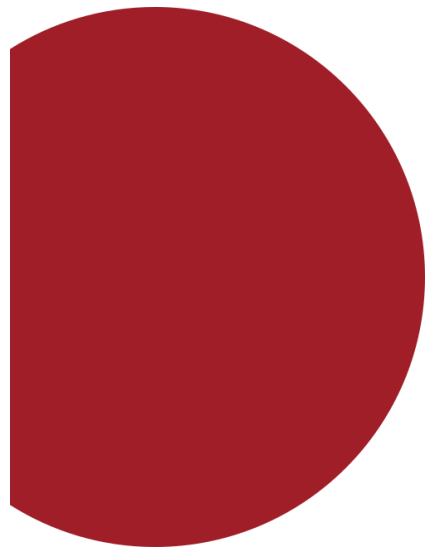
TURU-UURINGUTE AS

585 29 700

post@turu-uuringute.ee

www.turu-uuringute.ee

Pärnu mnt. 102, korpus A, 11312 Tallinn

Tulemused

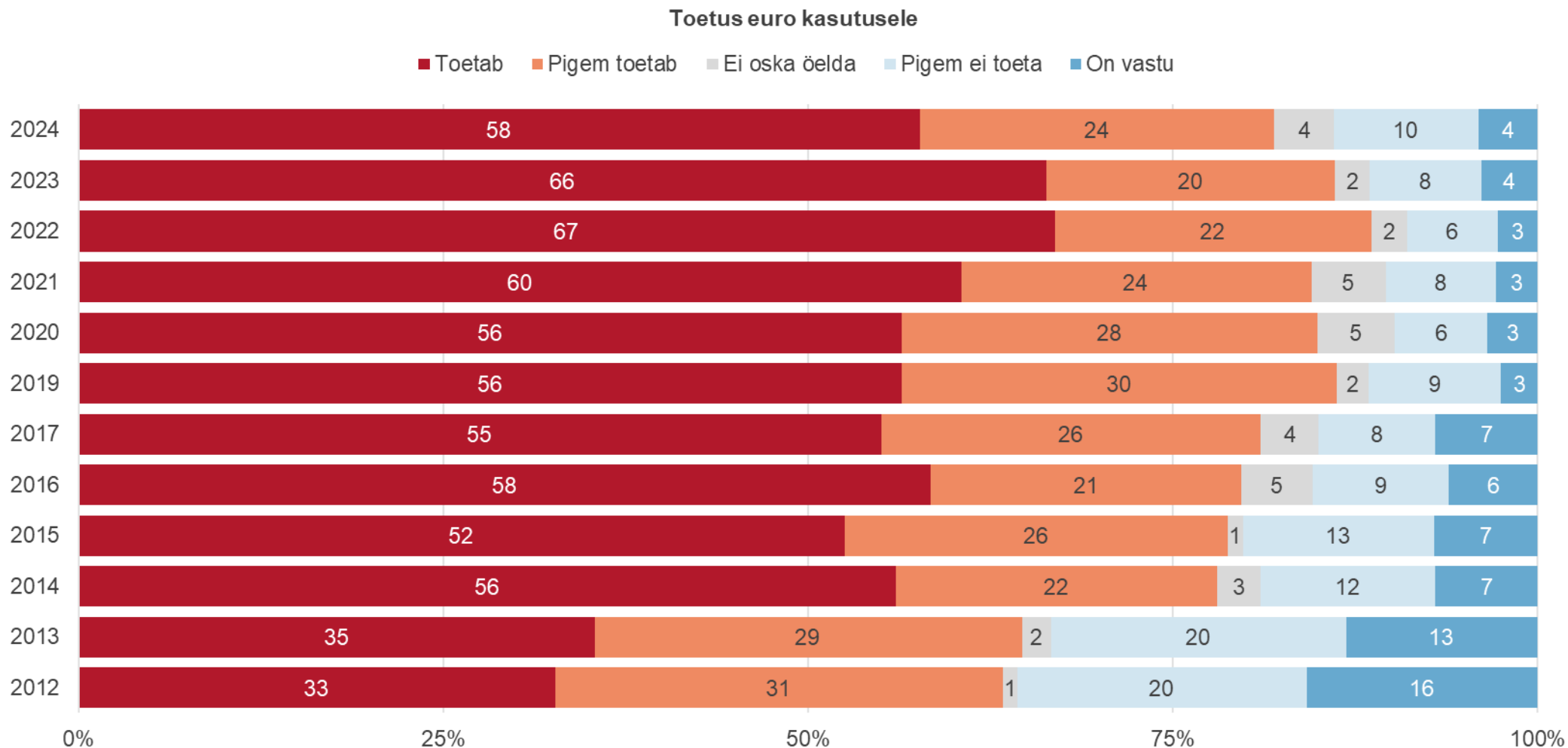
Toetus euro kasutusele Eestis

Kokkuvõte (Slaidid 8–13)

- Euro kasutamist pooldas 82% Eesti elanikest (sh 58% toetas ja 24% pigem toetas) ja ei pooldanud (ei toetanud või oli selle vastu) 14% elanikest. Alates eurole üleminekust 2011. aastal kasvas toetus euro kasutamisele järk-järgult. Viimastel aastatel on euro kasutamise toetajate osakaal pisikeses langustrendis, kuigi muutused on veapiiri sees. Kindlat seisukohta euro kasutamise osas ei omanud 4% elanikkonnast. (Slaidid 8–9)
- Toetus euro kasutusele oli meeste ja naiste seas jätkuvalt pea võrdsel tasemel. (Slaid 11)
- Toetus euro kasutamisele oli keskmisest kõrgem nii noorimas kui ka vanimas vanuserühmas. (Slaid 10). Enim on eelmise aastaga võrreldes toetus langenud 60–74aastaste seas (8% võrra). (Slaid 11)
- Eestlaste toetus euro kasutamisele oli muude rahvustega võrreldes jätkuvalt suurem (vastavalt 88% ning 71%), aastaga on oluliselt langenud muust rahvusest elanike toetus euro kasutusele (7% võrra). Eesti kodakondsusega elanike seas oli toetus jätkuvalt kõrgem kui Eesti kodakondsuseta elanike seas (toetus vastavalt 84% ja 71%), kuid mõlemas grupis on langus samaväärne (-4%). (Slaid 12)
- Asulatüüpide lõikes olulisi erinevusi euro kasutuse toetusele ei ilmnenud, küll on eelmise korraga võrreldes täheldatav toetuse langus maapiirkondade elanike seas (7% võrra). (Slaid 12)
- Regioonide võrdluses oli toetus eurole kõige madalam Kirde-Eestis (68%) ning see on ka langenud (7% võrra).
- Mida kõrgem oli inimeste haridustase, seda suurem oli toetus euro kasutusele. Viimase aastaga on toetus aga langenud madalama haridusega vastajate seas (8% võrra). (Slaid 13)
- Toetus euro kasutusele oli kõrgem keskmise ja kõrgema sissetulekuga elanike seas, jätkuvalt madalam madalama sissetulekuga elanike seas – see on langenud 2017. aasta ehk vaadeldava aja pea madalaimale tasemele. (Slaid 13)

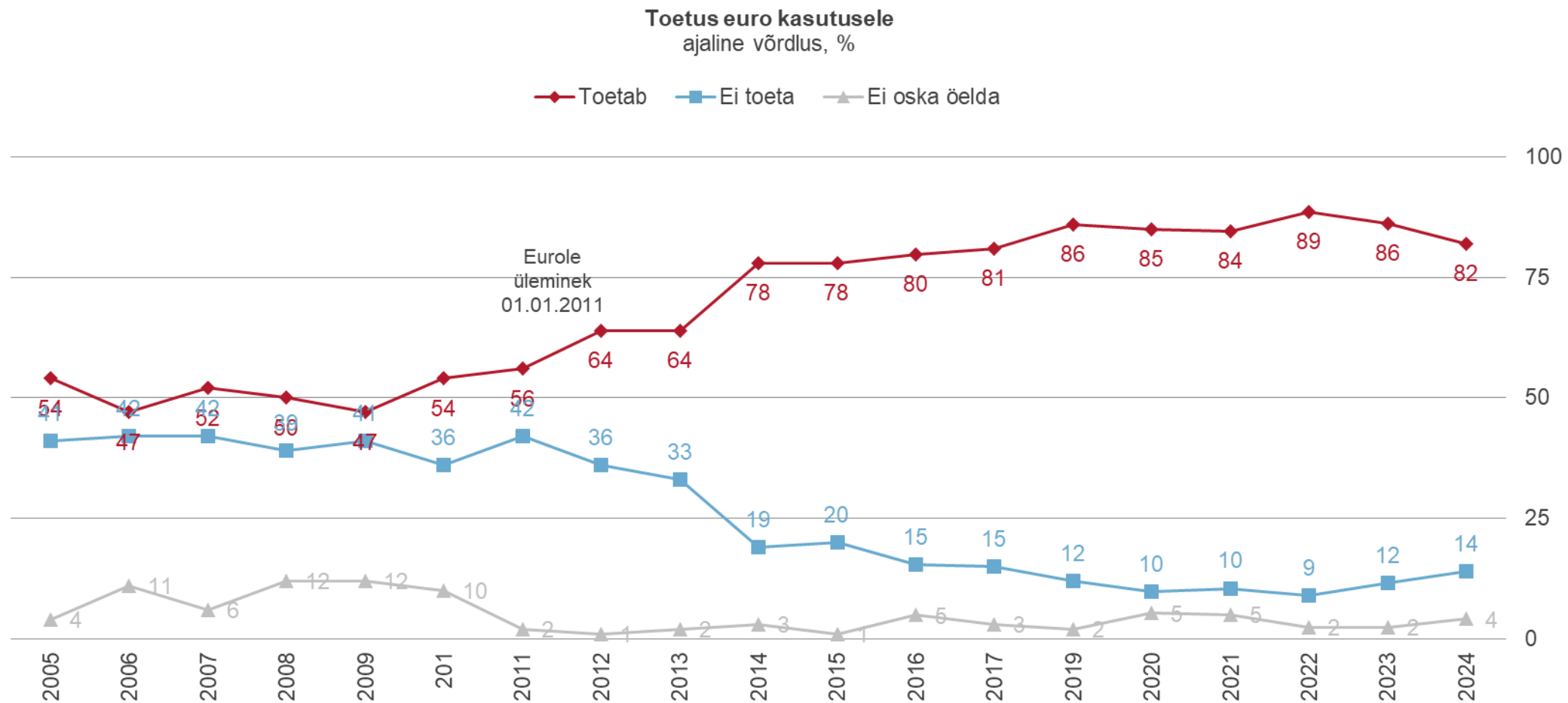
Toetus euro kasutusele Eestis

Kogujaotus ja ajaline võrdlus

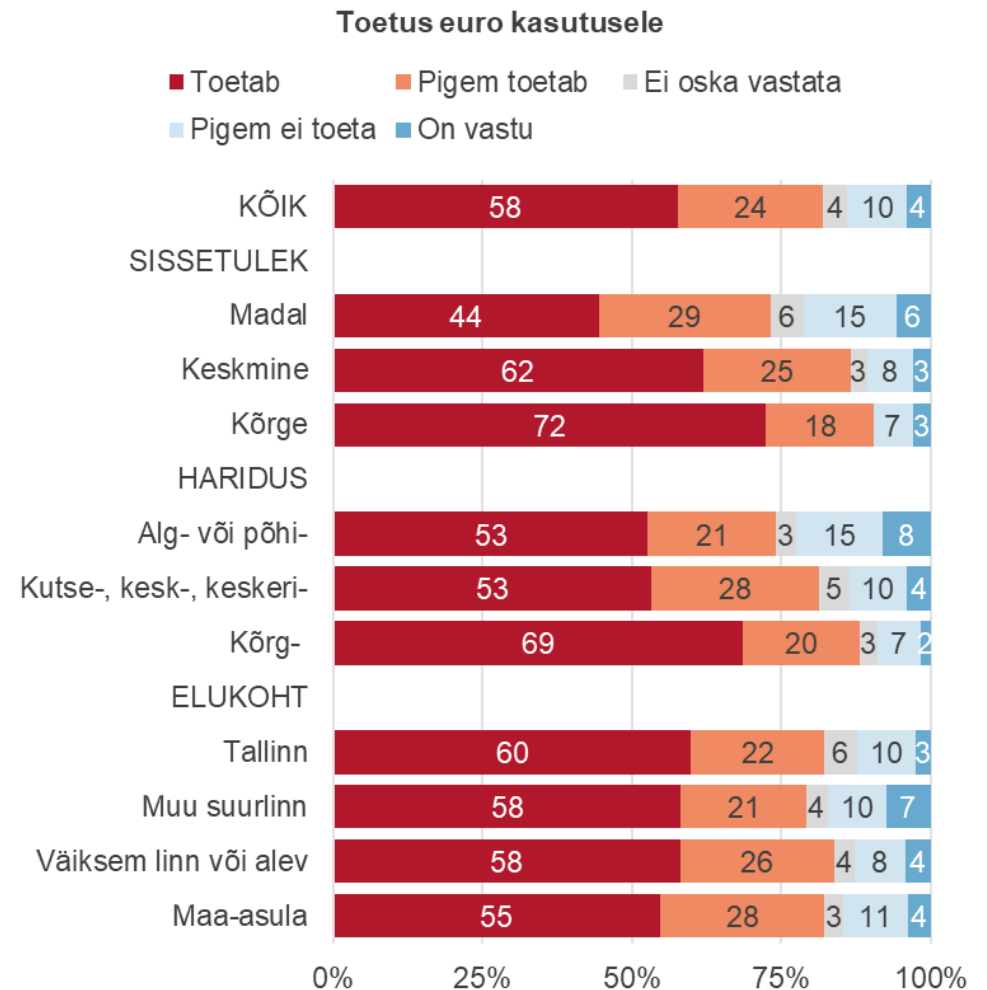
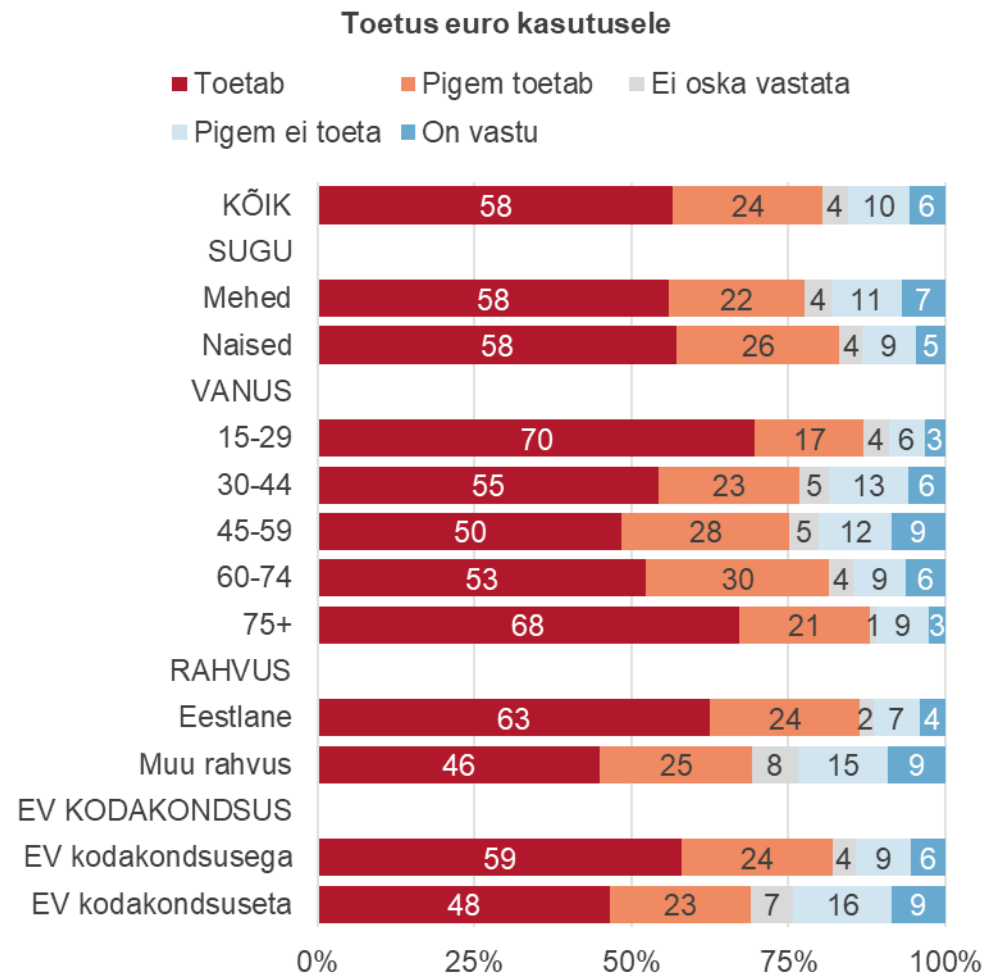
Toetus euro kasutusele Eestis

Ajaline võrdlus (kokku toetavad ja ei toeta)

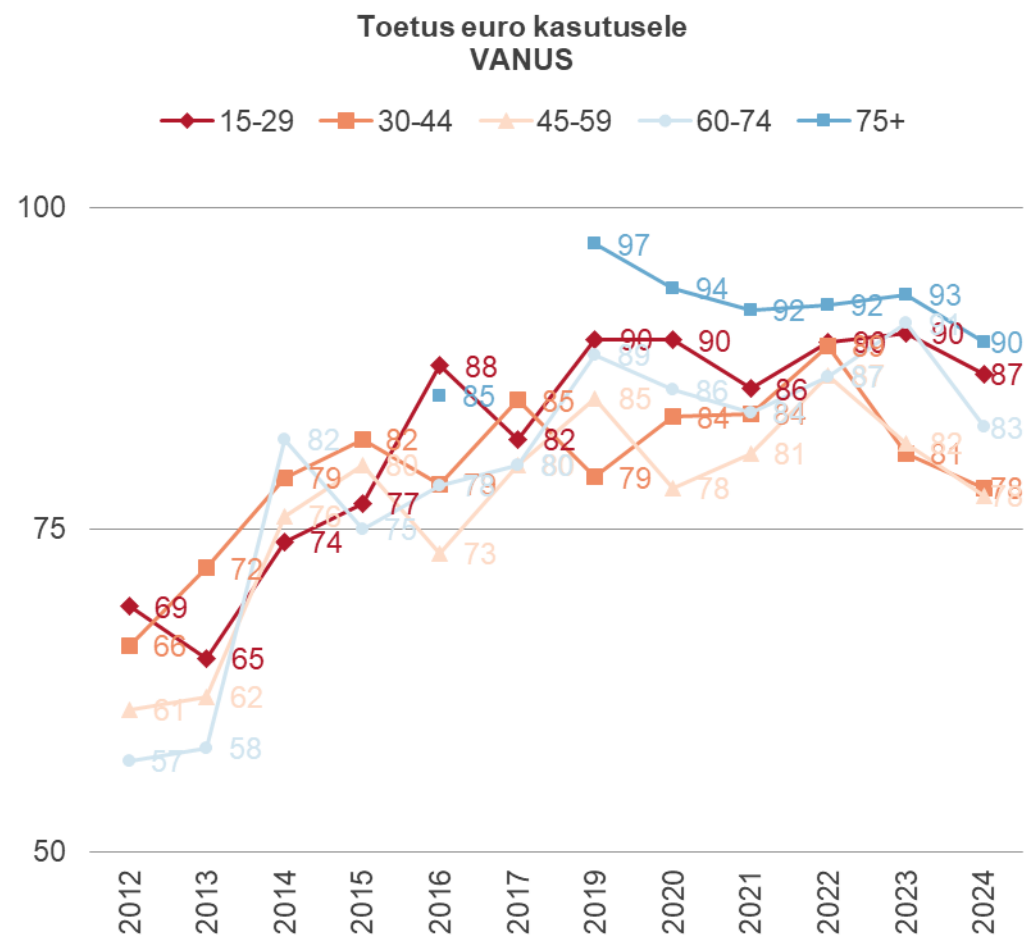
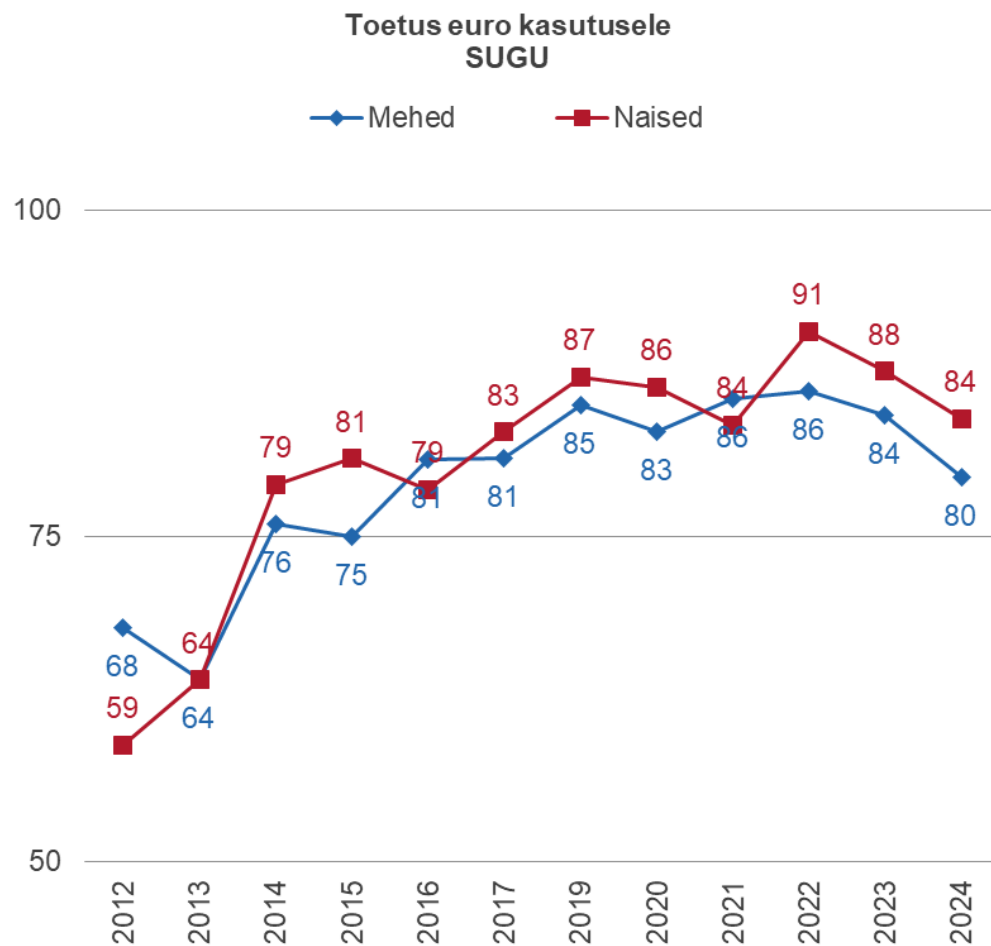
Toetus euro kasutusele Eestis

Kogujaotus taustatunnuste lõikes

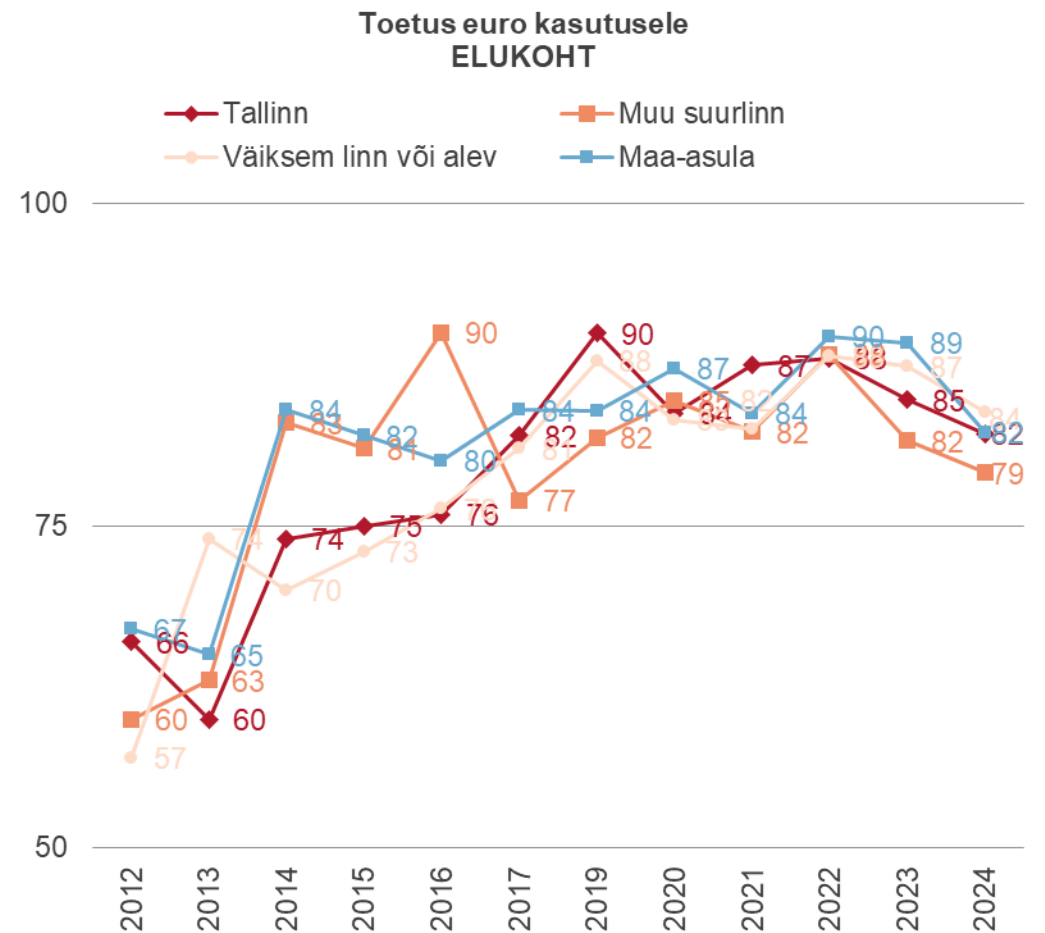
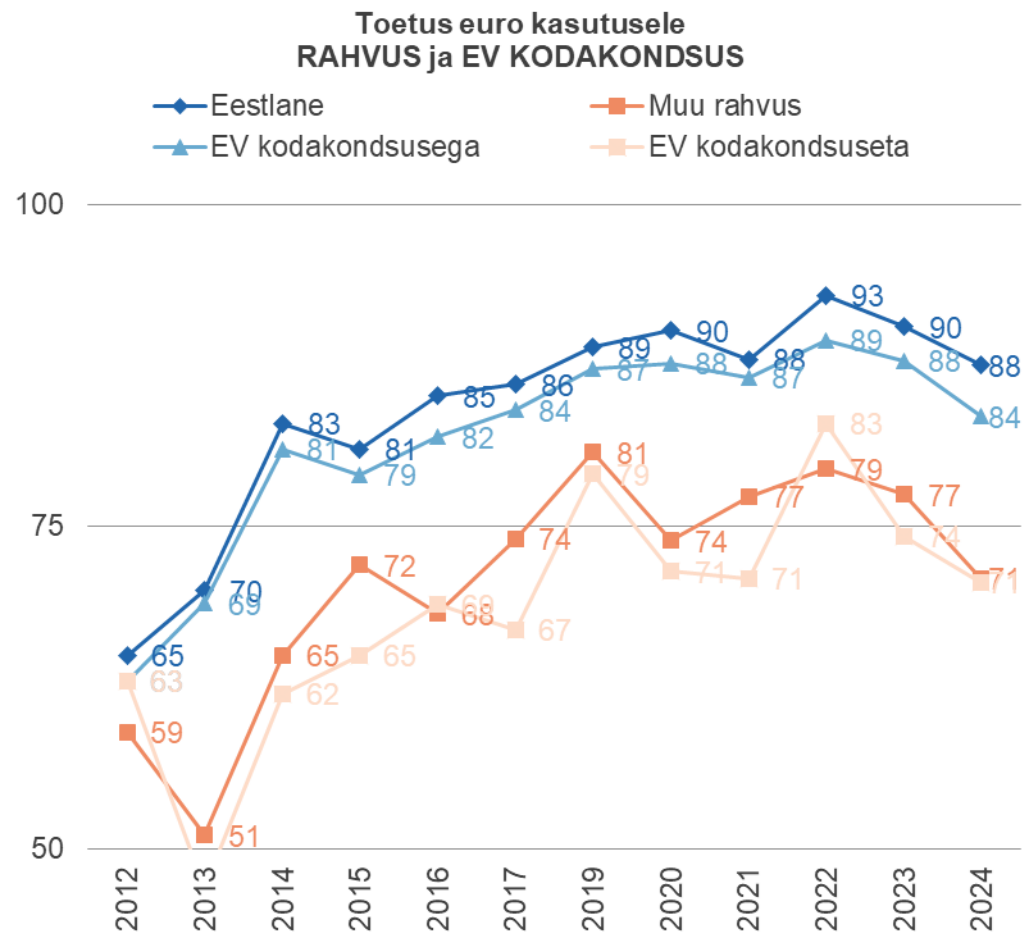
Toetus euro kasutusele Eestis

Ajaline võrdlus (toetus kokku) taustatunnuste lõikes

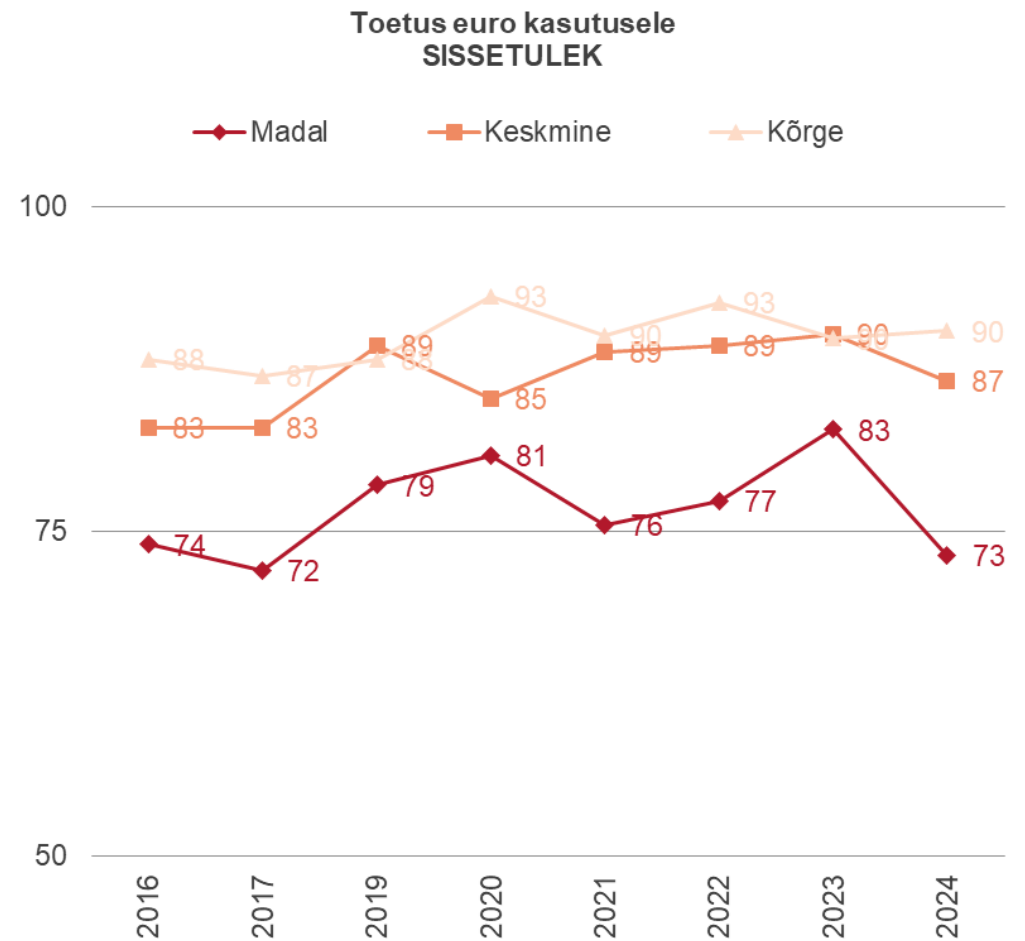
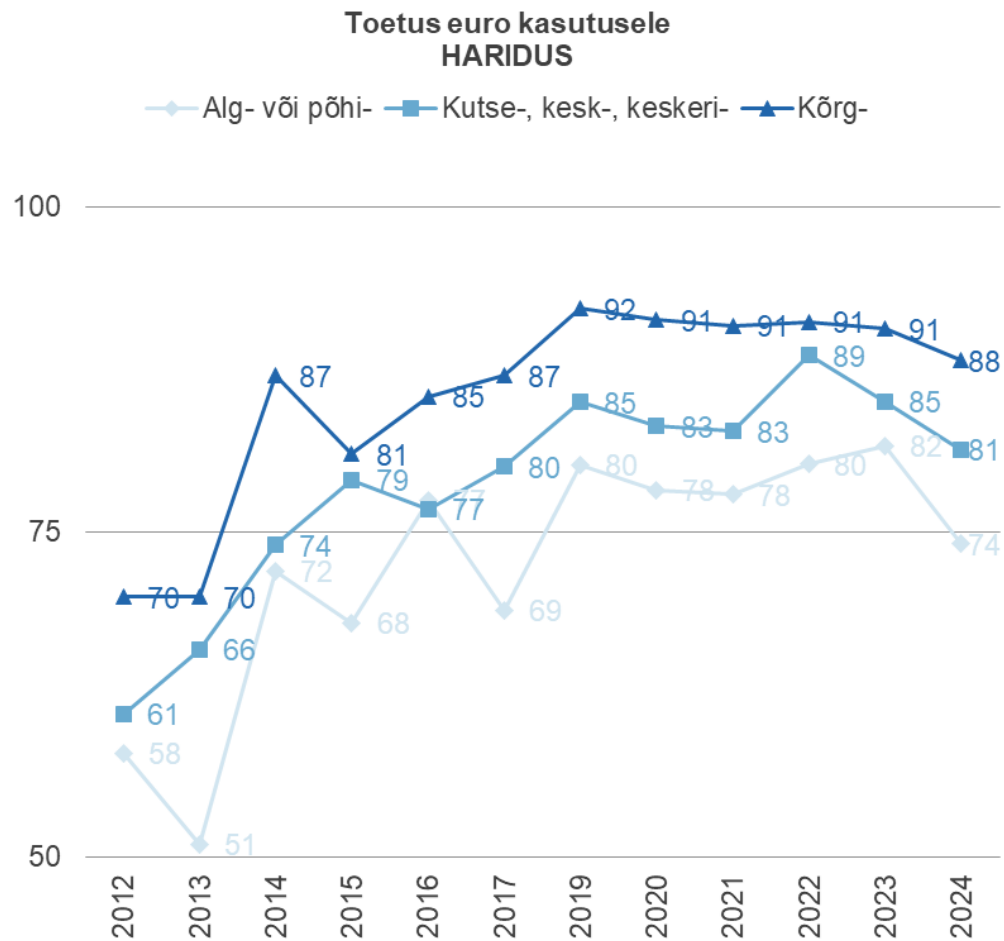
Toetus euro kasutusele Eestis

Ajaline võrdlus (toetus kokku) taustatunnuste lõikes

Toetus euro kasutusele Eestis

Ajaline võrdlus (toetus kokku) taustatunnuste lõikes

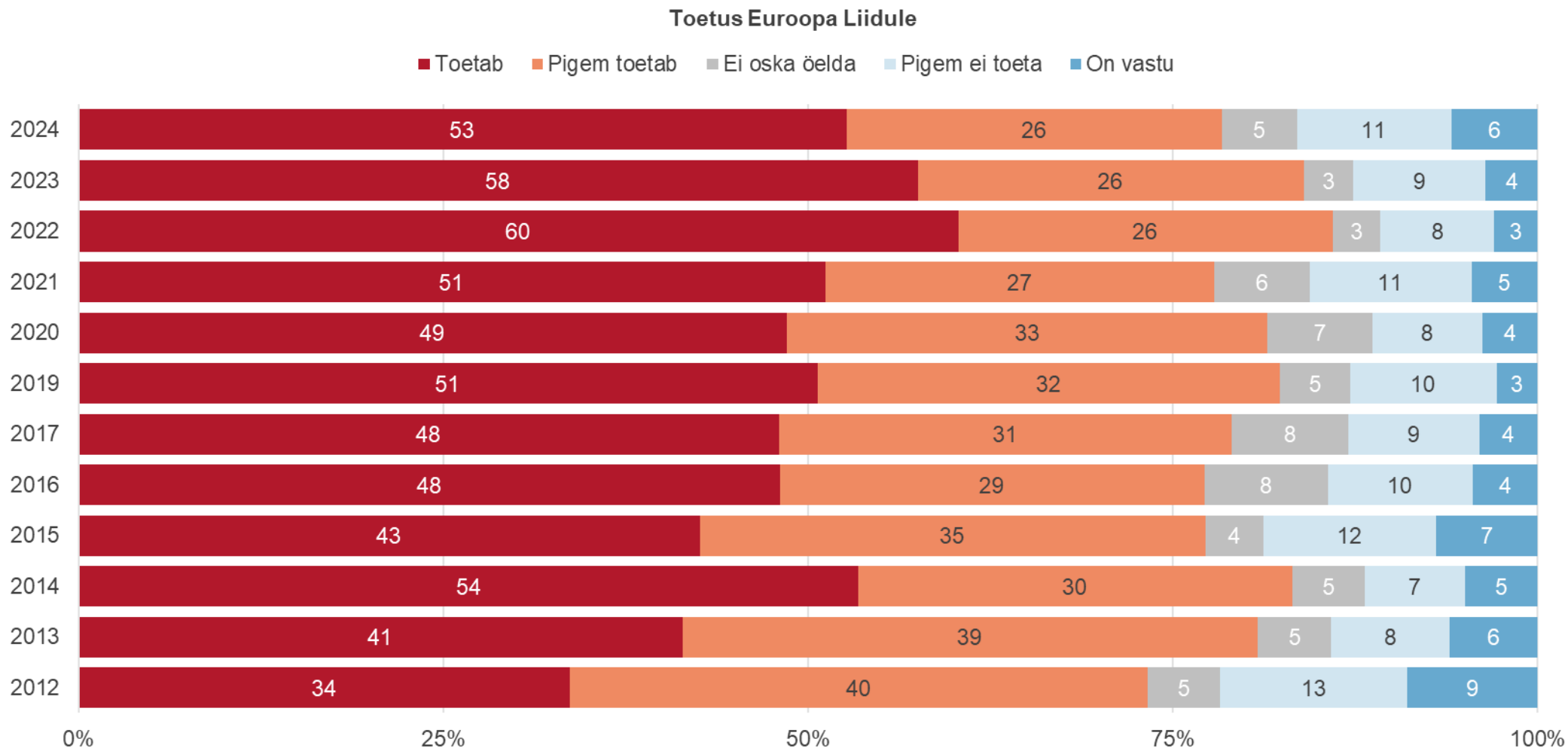
Toetus Euroopa Liitu kuulumisele

Kokkuvõte (Slaidid 15–20)

- Eesti kuulumist Euroopa Liitu toetas 78% Eesti elanikest (sh 53% toetas ning 26% pigem toetas), 16% ei toetanud või oli selle vastu ning 5% ei osanud selget seisukohta võtta. (Slaid 15)
- Kui aastatel 2015–2021 oli toetajate osakaal suhteliselt sarnane, jäädes vahemikku 77–82%, siis aastatel 2022–2023 toimus oluline tõus (84–86%), mis selleks aastaks on taas langenud varasemale tasemele. (Slaid 16)
- Euroopa Liitu kuulumist toetasid keskmisest enam samad grupid, kelle toetus oli kõrgem ka euro kasutusele Eestis (Slaidid 10 ja 17) – sagedamini 15–29 kui ka 75+aastased, eestlased, Eesti kodakondsusega, kõrgharidusega, keskmise ja kõrgema sissetulekuga elanikud.
- Toetus Euroopa Liitu kuulumisele on langenud kõigis vaadeldavates rühmades – eelkõige 15–29 ja 60+aastaste, muust rahvusest ja Eesti kodakondsuseta, madalama hariduse ja madala sissetulekuga elanike seas. (Slaidid 18–20)

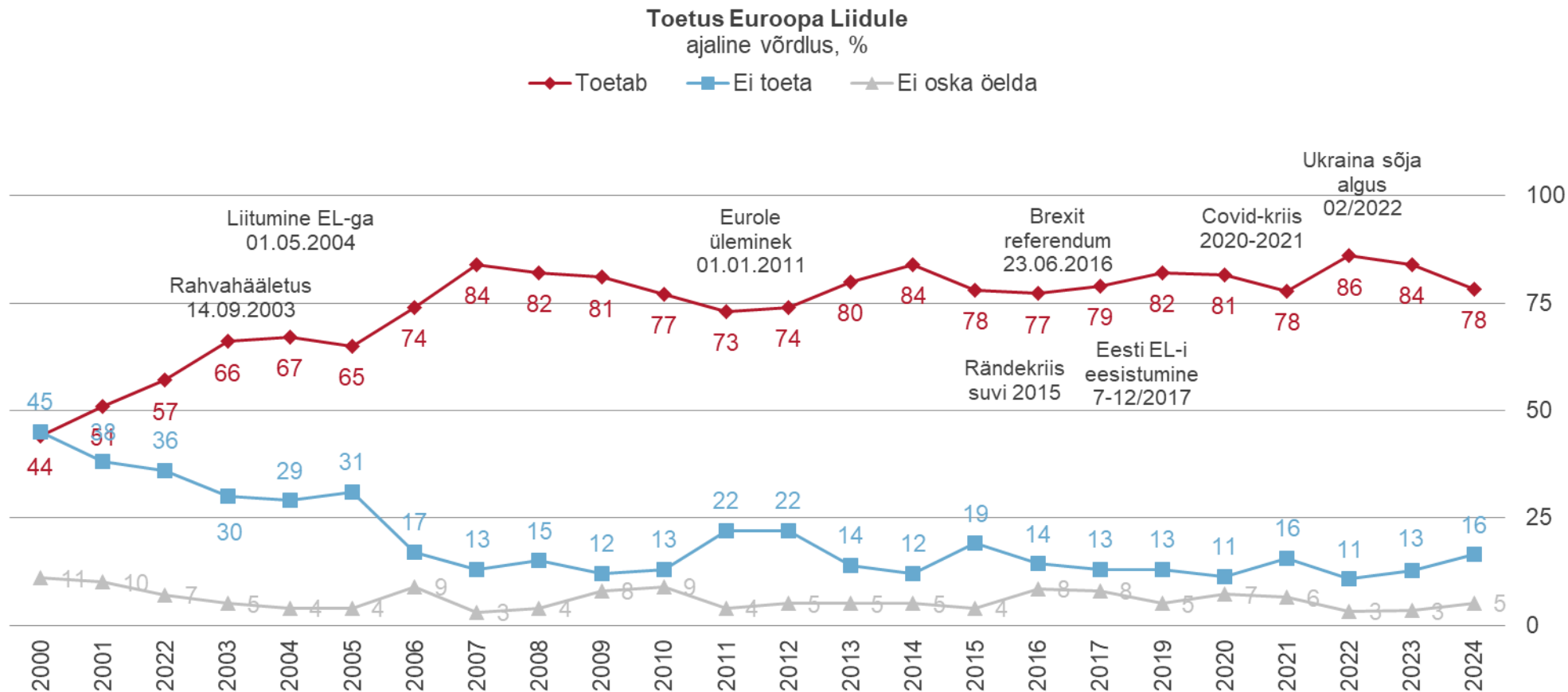
Toetus Euroopa Liitu kuulumisele

Kogujaotus ja ajaline võrdlus

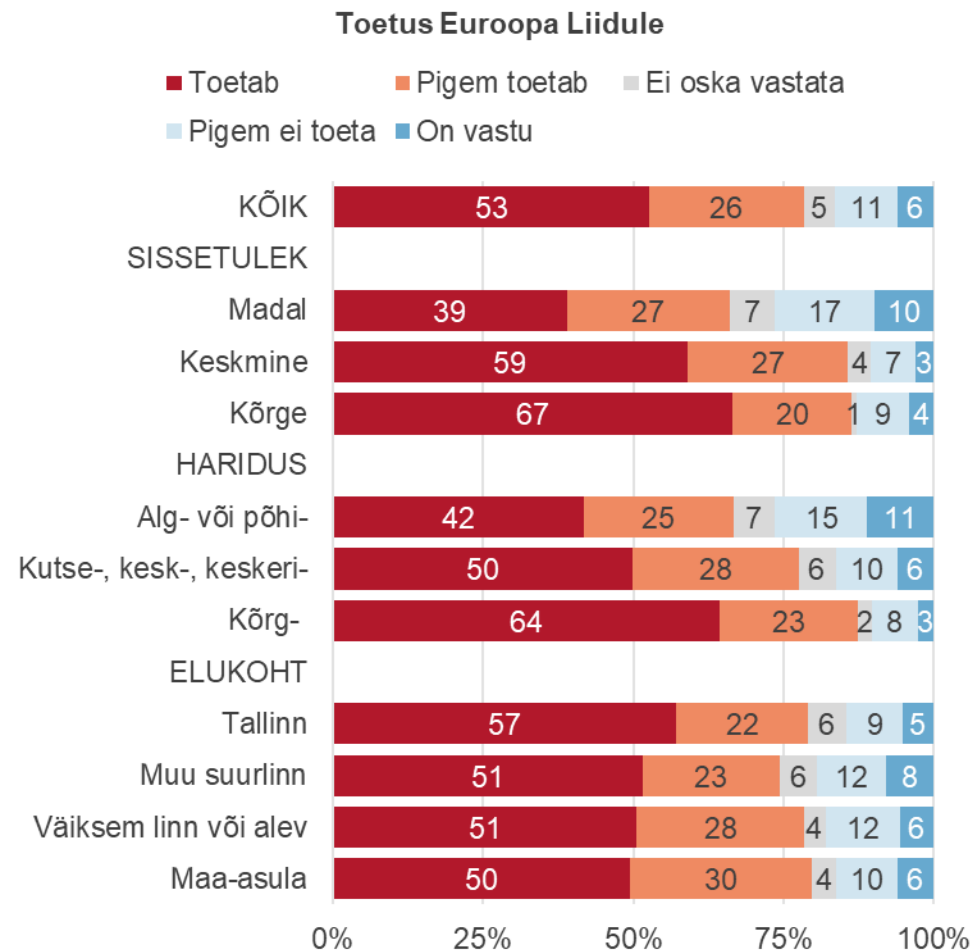
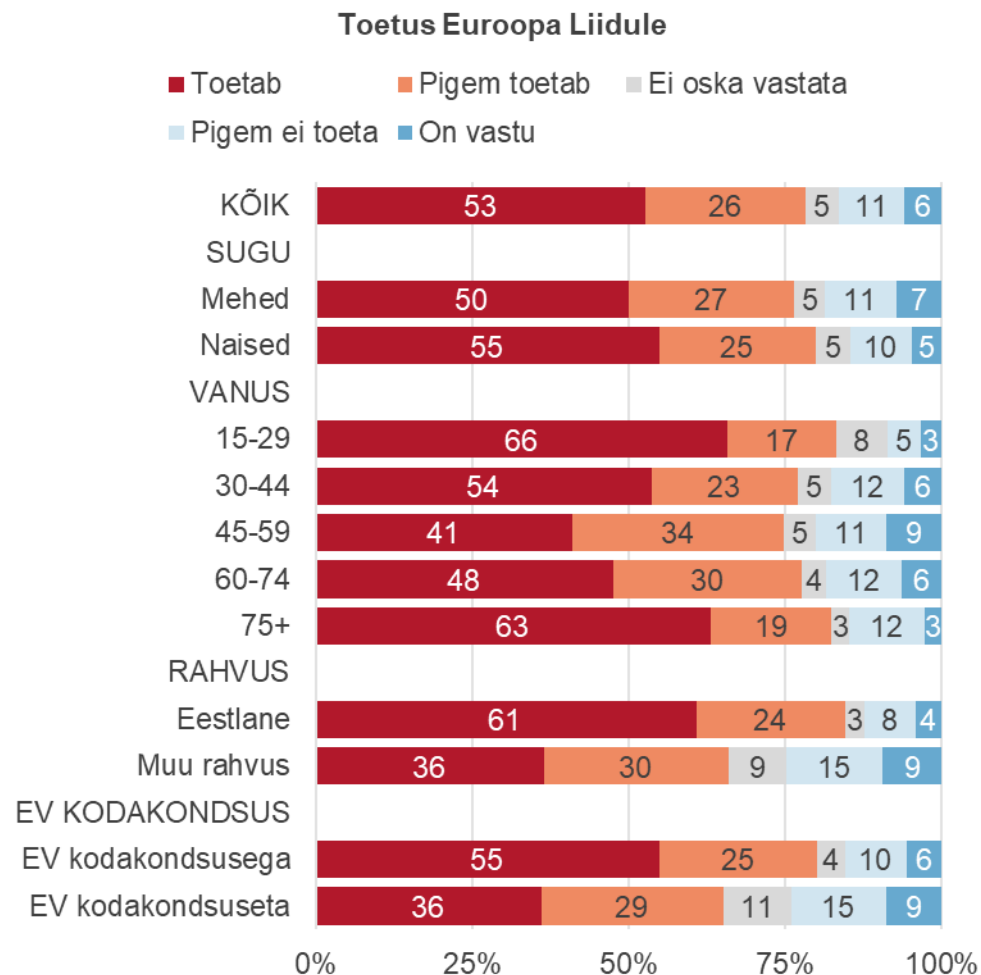
Toetus Euroopa Liitu kuulumisele

Ajaline võrdlus (kokku toetavad, ei toeta)

Toetus Euroopa Liitu kuulumisele

Kogujaotus taustatunnuste lõikes

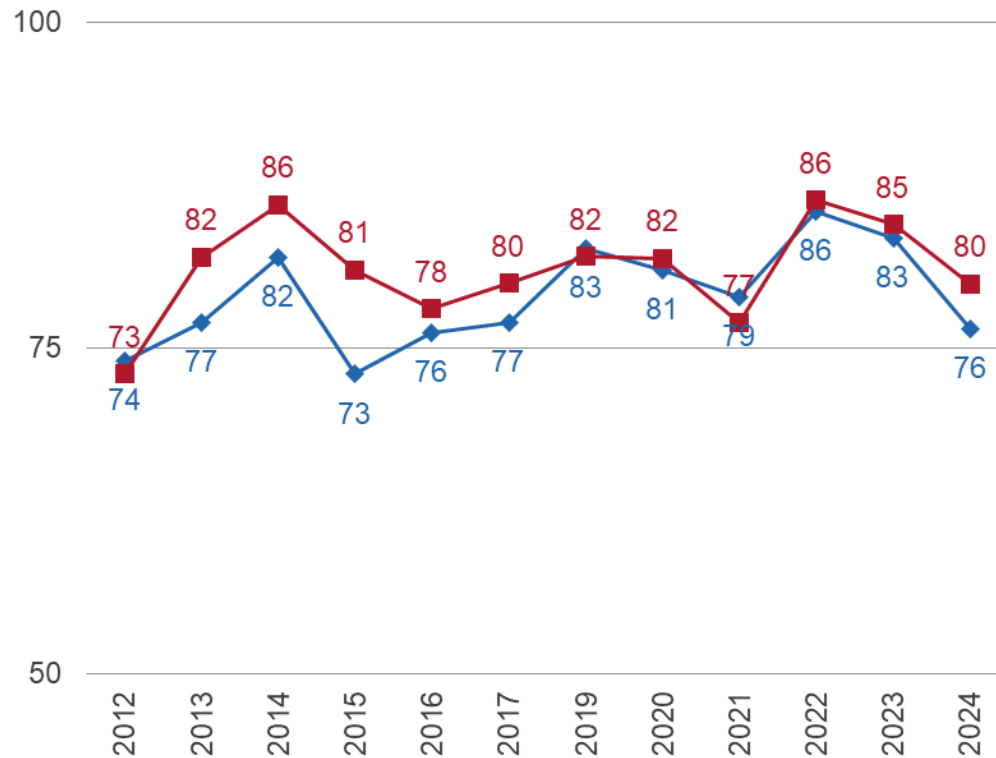

Toetus Euroopa Liitu kuulumisele

Ajaline võrdlus (toetus kokku) taustatunnuste lõikes

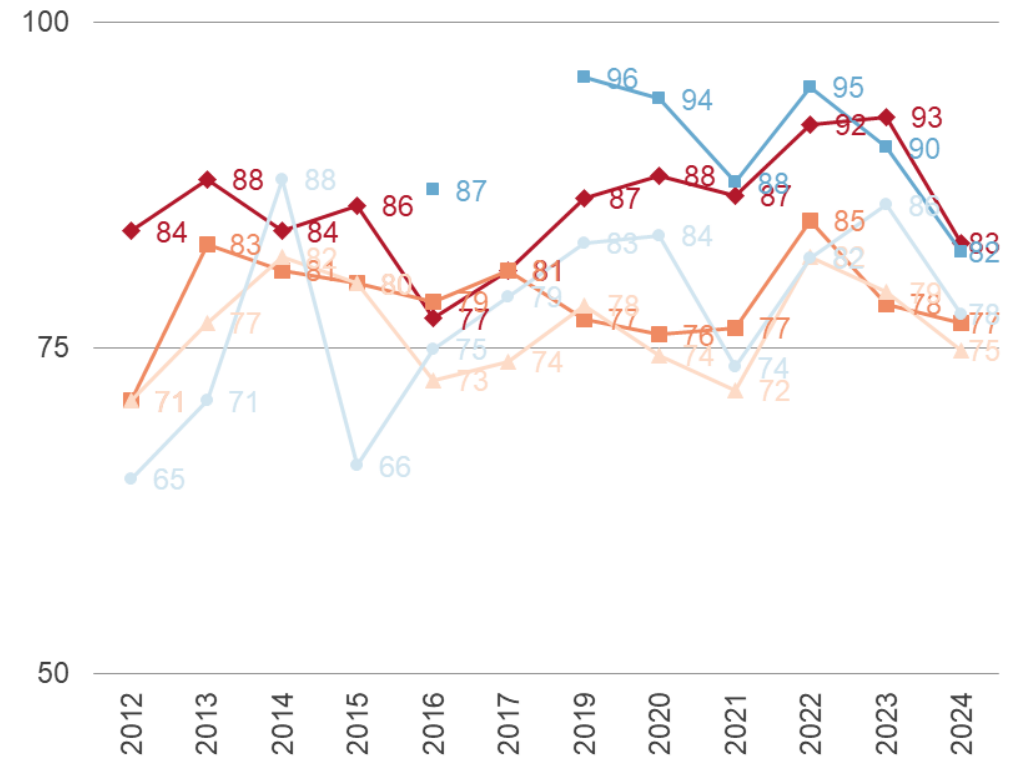
Toetus Euroopa Liidule
SUGU

— Mehed — Naised

Toetus Euroopa Liidule
VANUS

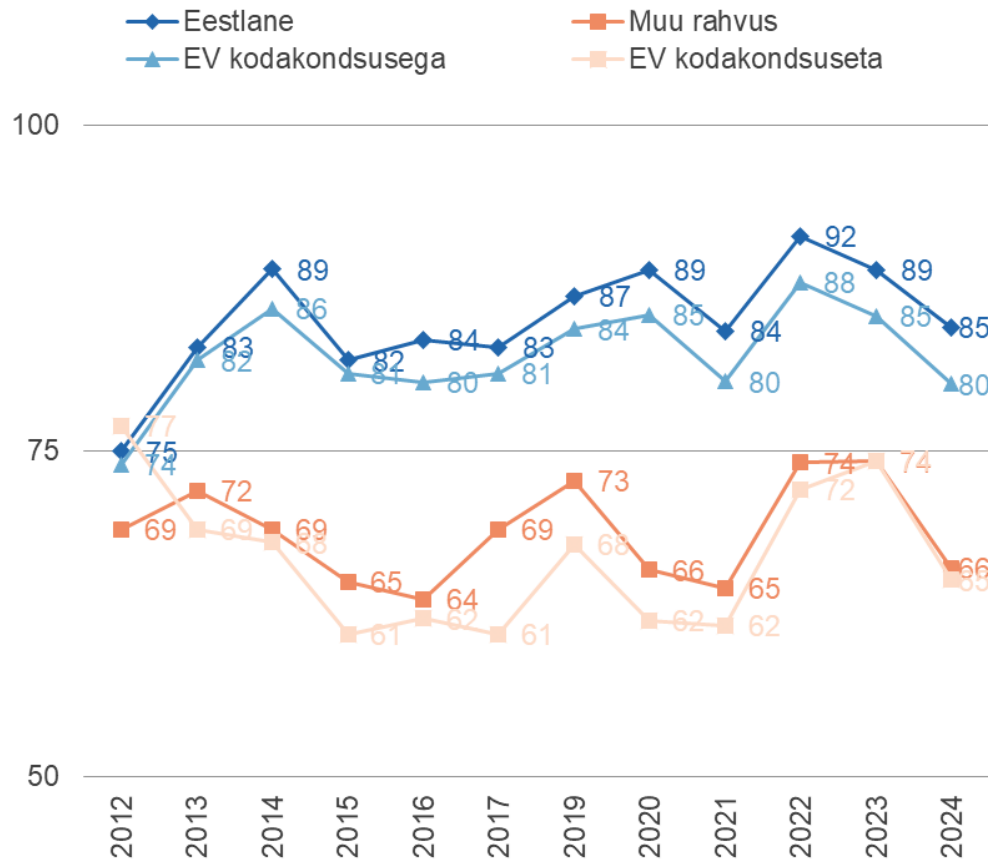
— 15-29 — 30-44 — 45-59 — 60-74 — 75+

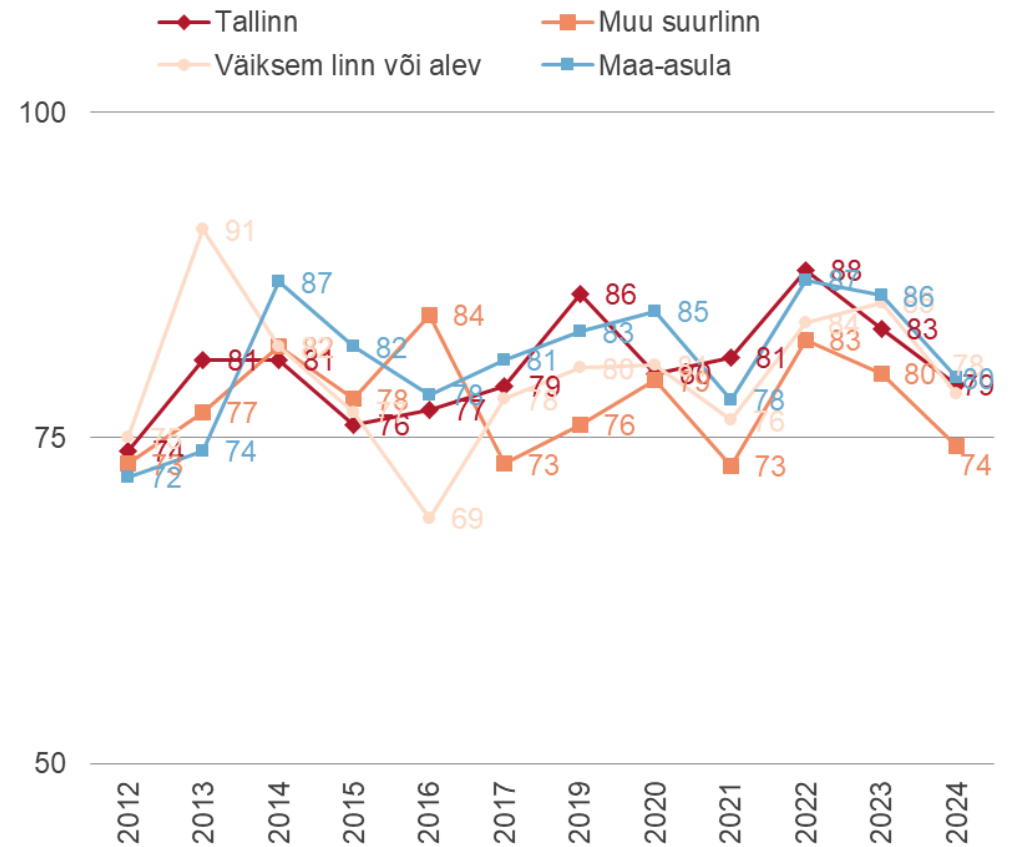
Toetus Euroopa Liitu kuulumisele

Ajaline võrdlus (toetus kokku) taustatunnuste lõikes

Toetus Euroopa Liidule
RAHVUS ja EV KODAKONDSUS

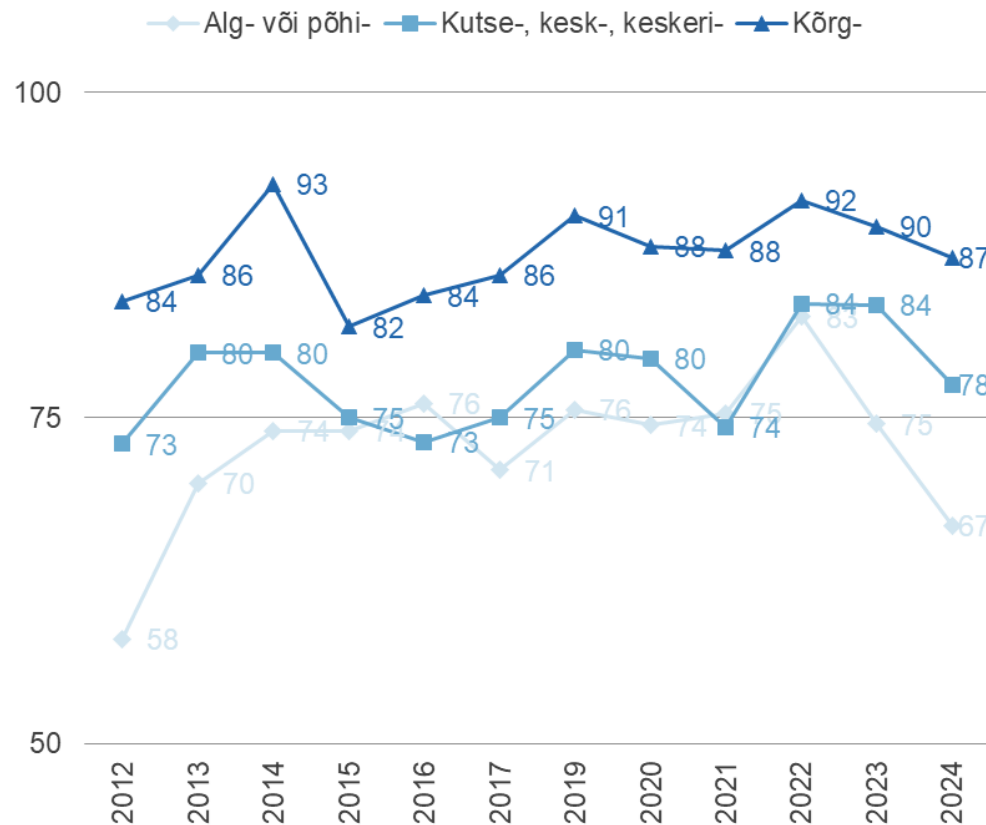
Toetus Euroopa Liidule
ELUKOHT

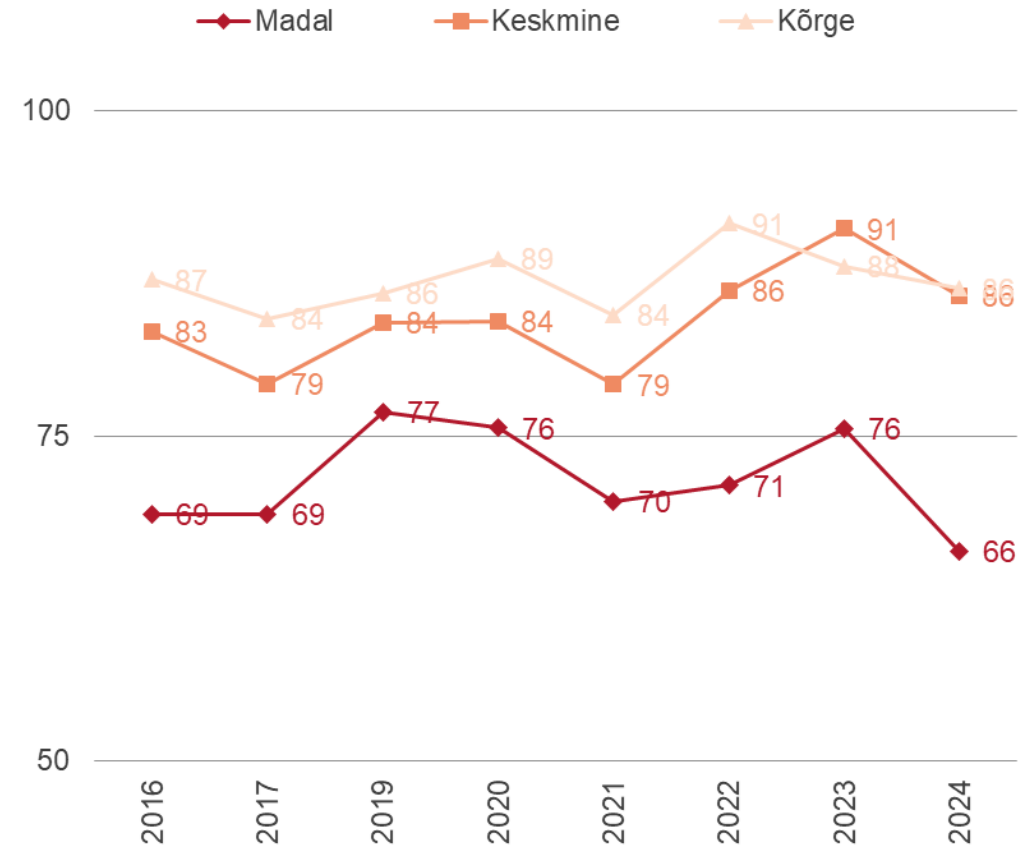
Toetus Euroopa Liitu kuulumisele

Ajaline võrdlus (toetus kokku) taustatunnuste lõikes

Toetus Euroopa Liidule
HARIDUS

Toetus Euroopa Liidule
SISSETULEK

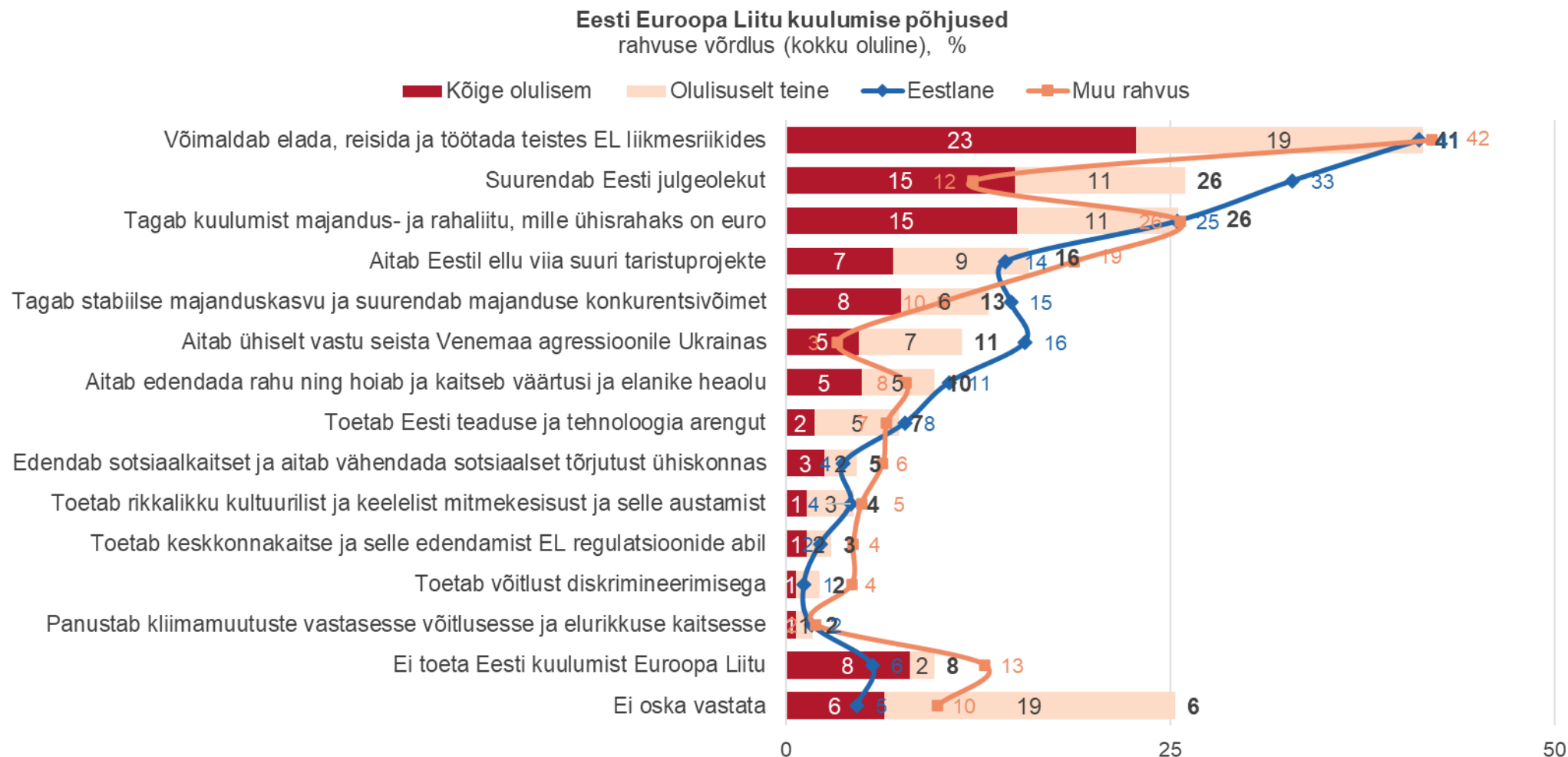
Eesti Euroopa Liitu kuulumise põhjused

Kokkuvõte (Slaid 22-23)

- Vastajatel paluti etteantud väidetest valida kaks olulisemat põhjust, miks nad toetavad Eesti kuulumist Euroopa Liitu.
- Kõige olulisemaks Euroopa Liitu kuulumise põhjuseks peeti jätkuvalt **võimalust elada, reisida, õppida ja töötada teistes Euroopa Liidu liikmesriikides** – kokku pidas oluliseks 41% elanikkonnast, seejuures 23% pidas seda kõige olulisemaks põhjuseks – sagedamini tõid välja kõrgharidusega (48%) ja kõrgema sissetulekuga elanikud (48%).
- Järgnevalt märgiti kahe olulisema Eesti Euroopa Liitu kuulumise põhjusena:
 - 26% poolt, et see **suurendab Eesti julgeolekut** – sagedamini pidasid oluliseks naised (31%), 75+aastased (42%) ja maapiirkondade (34%) elanikud, harvemini seevastu mehed (21%) ja 30–44aastased (19%); lisaks oli selge erinevus rahvuse alusel: kui eestlaste jaoks oli see olulisuselt teine põhjus (33%), siis mitte-eestlaste jaoks olulisuselt neljas põhjus (12%);
 - 26% poolt, et see **tagab kuulumise majandus- ja rahaliitu, mille ühisrahaks on euro** – naistest sagedamini pidasid oluliseks mehed (22% vs 30%).
 - 16% poolt, et see **aitab Eestil suuri taristuprojekte ellu viia** – harvemini pidasid oluliseks 75+aastased.
- Selgelt eristus rahvuse alusel veel, et eestlased pidasid võrreldes mitte-eestlastega Euroopa Liitu kuulumise oluliseks põhjuseks sagedamini, et see **aitab ühiselt vastu seista Venemaa agressioonile Ukrainas** (16% vs 3%).
- Kõiki muid põhjuseid nimetas kahe olulisema sekka alla kuuendiku elanikkonnast. Eesti kuulumist Euroopa Liitu ei pooldanud 8% (eestlastest 6%, mitte-eestlastest 13%) ja 6% ei osanud vastata.
- Võrreldes eelmise aastaga peeti nüüd märksa vähem oluliseks Euroopa Liitu kuulumise toetamise põhjuseks seda, et see **suurendab Eesti julgeolekut, aitab edendada rahu ning hoiab ja kaitseb väärtusi ja elanike heaolu ning võimaldab elada, reisida, õppida ja töötada teistes Euroopa Liidu liikmesriikides**; samas peeti nüüd olulisemaks, et **Euroopa Liitu kuulumine tagab kuulumise ka majandus- ja rahaliitu, mille ühisrahaks on euro**. (Slaid 23)

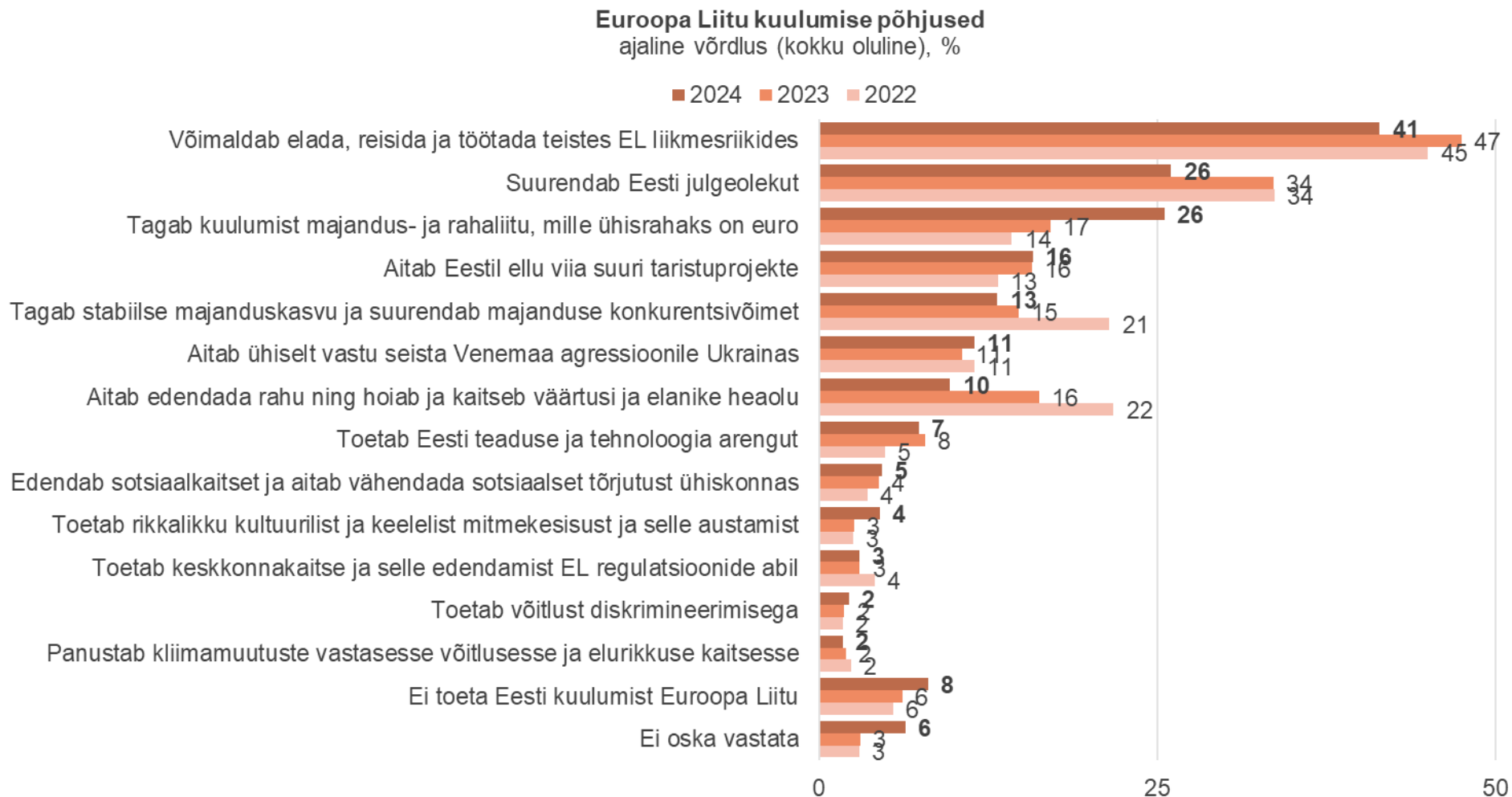
Eesti Euroopa Liitu kuulumise põhjused

Kogujaotus, sh rahvuse võrdlus (kokku oluline)

Eesti Euroopa Liitu kuulumise põhjused

Ajaline võrdlus (kokku oluline)

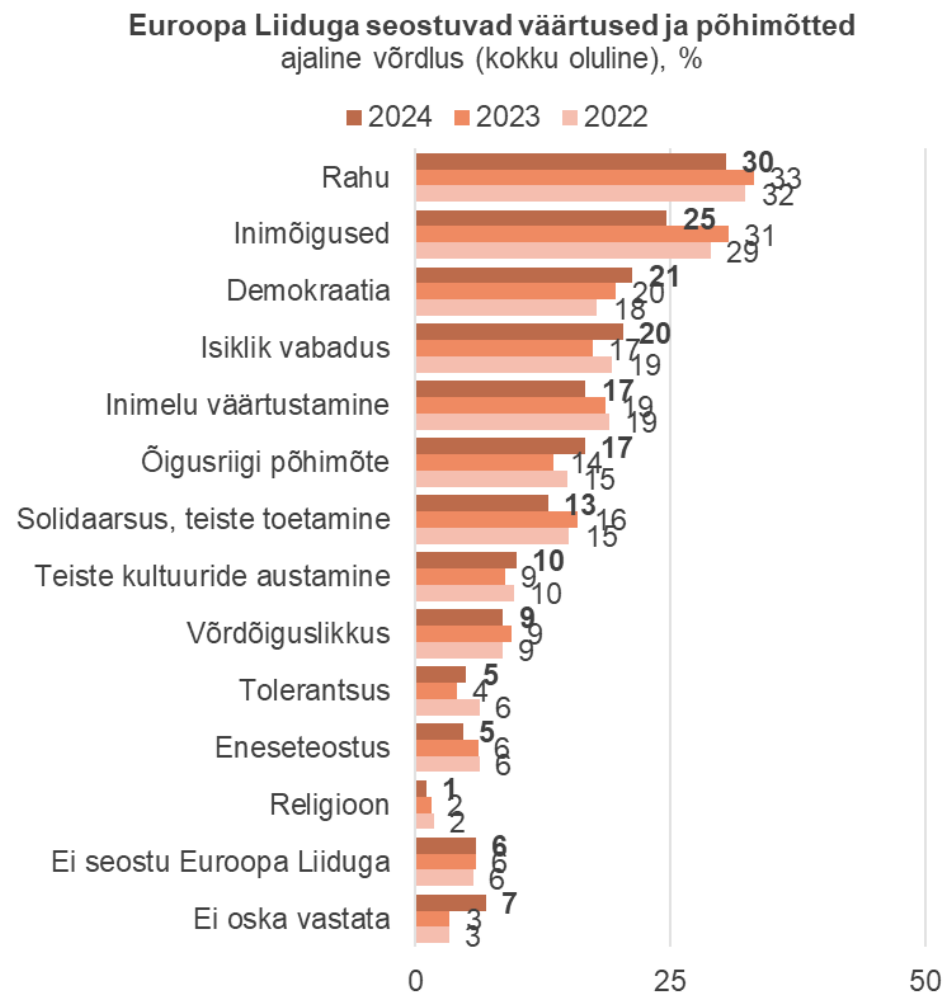
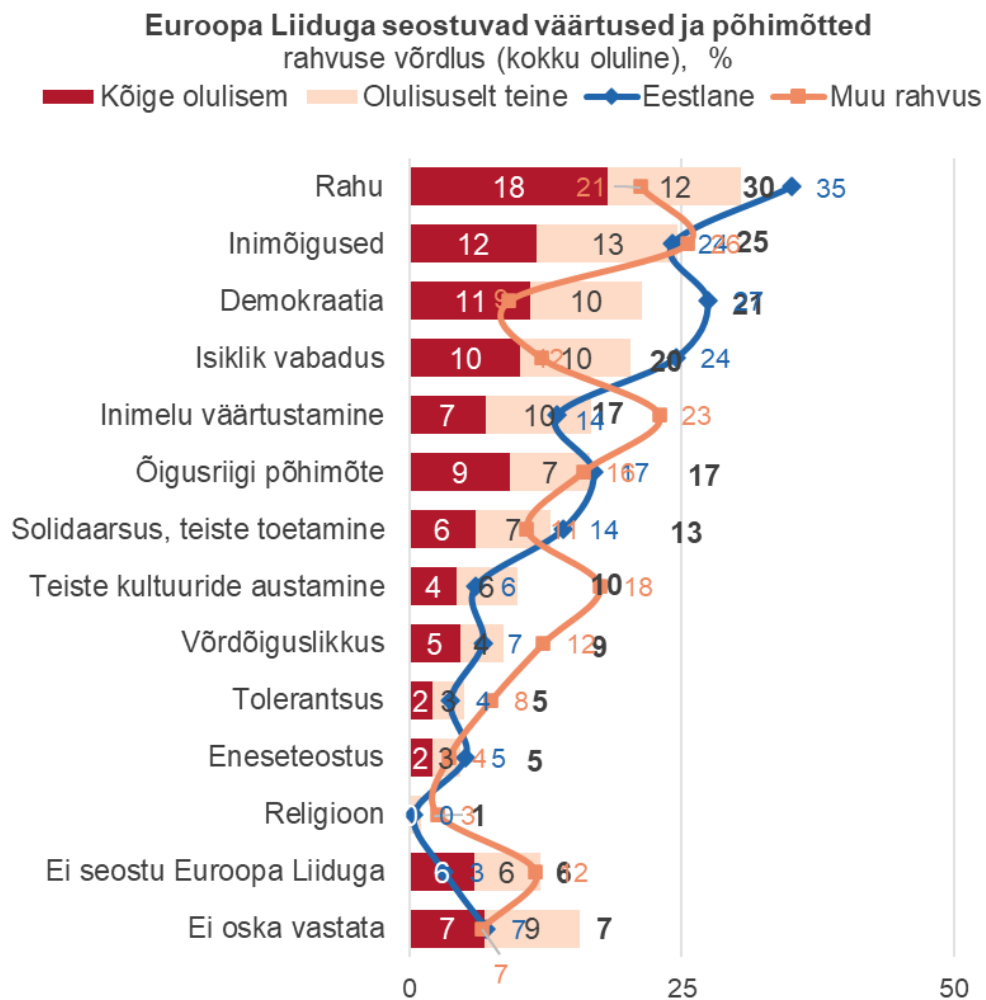
Euroopa Liiduga seostuvad väärtused ja põhimõtted

Kokkuvõte (Slaid 25)

- Vastajatel paluti etteantud variantidest valida kaks olulisemat väärtust või põhimõtet, mis neile seostuvad Euroopa Liiduga.
- Ülekaalukalt kõige olulisemateks osutusid **rahu** ja **inimõiguste** olemasolu – kokku mainis neid vastavalt 30% ja 25% elanikkonnast. Rahu pidasid keskmisest olulisemaks 75+ aastased (49%), eestlased (35%) ja maapiirkondade elanikud (38%).
- Olulisemate Euroopa Liiduga seonduvate väärtustena eristusid lisaks eelmainituile veel neli väärtust, põhimõtet (oluliseks pidajaid kokku 17–21%):
 - **demokraatia** – sagedamini 15–29 aastased (32%), eestlased (27%), kõrgharidusega (26%) ja kõrgema sissetulekuga (29%) elanikud, harvemini mitte-eestlased (9%), Eesti kodakodakondsuseta (8%) ja madala sissetulekuga (15%) elanikud;
 - **isiklik vabadus** – sagedamini mehed (25%) ja eestlased (24%); harvemini naised (16%), mitte-eestlased (12%) ja Eesti kodakodakondsuseta (9%) elanikud;
 - **inimelu väärtustamine** – sagedamini mitte-eestlased (23%), harvemini 15–29 aastased (6%) ja eestlased (14%);
 - **õigusriigi põhimõte** – sagedamini kõrgharidusega (23%) elanikud, harvemini 15–29 aastased (9%) ja madalama haridustasemega (6%) elanikud.
- Kõiki muid Euroopa Liiduga seostuvaid väärtusi ja põhimõtteid hindas kahe olulisema sekka vähem kui kuuendik elanikkonnast.
- Võrreldes eelmise aastaga on vähem oluliseks hakatud pidama **inimõigusi**.
- 6% leidis, et Euroopa Liiduga ei seostu üksi loetletud väärtus. Keskmisest suurem oli selliste vastajate osakaal muust rahvusest elanike (12%) seas.

Euroopa Liiduga seostuvad väärtused ja põhimõtted

Kogujaotus, sh rahvuse võrdlus (kokku oluline) ja ajaline võrdlus (kokku oluline)

Euroopa Liiduga seostuvate põhimõtete olulisus

Kokkuvõte (Slaid 27)

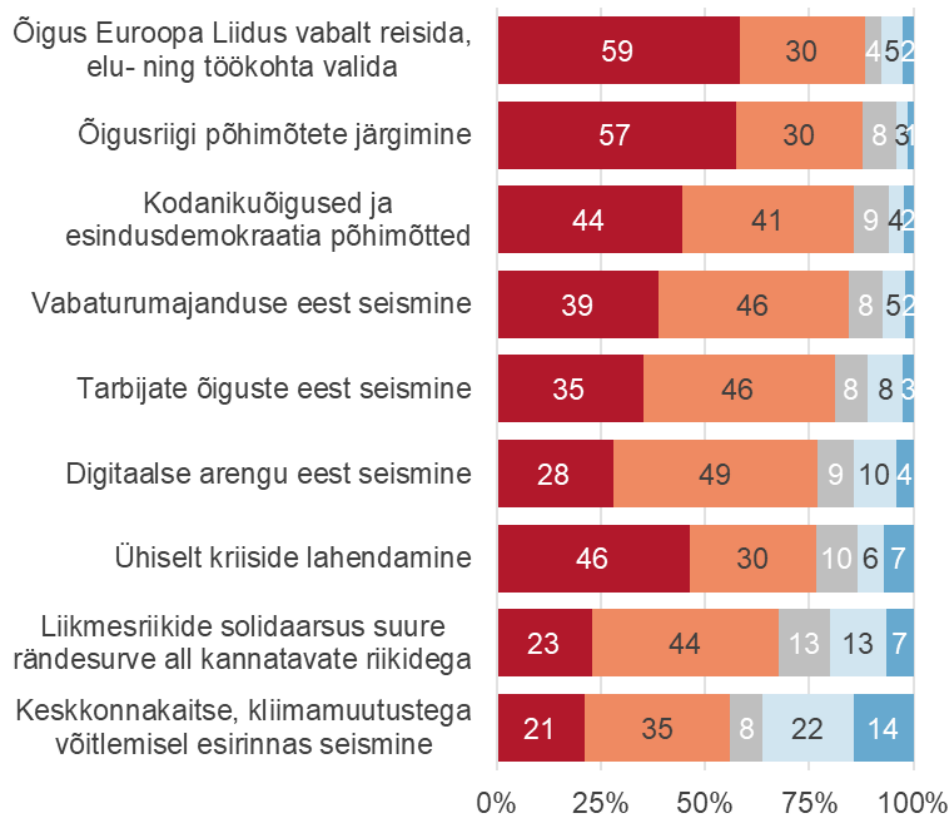
- Vastajail paluti hinnata, kui oluliseks nad peavad erinevaid põhimõtteid seoses Euroopa Liiduga.
- Kõiki loetletud üheksat põhimõtet oluliseks pidanute osakaalud jäid vahemikku 56–88%. Pea kõiki loetletud põhimõtteid pidasid keskmisest olulisemaks kõrgharidusega ja kõrge sissetulekuga elanikud.
- Kõige olulisemaks peeti, et inimestel on **õigus Euroopa Liidus vabalt reisida, elu- ning töökohta valida** (väga oluline 59%) ja et **järgitakse õigusriigi põhimõtteid** (57%). Oluliseks pidas neid lausa 88% elanikkonnast. Oluliseks peetavatest põhimõtetest kolmandal kohal olid 86%-ga **kodanikuõigused ja esindusdemokraatia põhimõtted** (väga oluline 44%).
- Taustaandmete vaatlemisel eristub veel, et:
 - naised pidasid meestest olulisemaks kodanikuõigusi ja esindusdemokraatia põhimõtteid (89% vs 72%) ning keskkonnakaitset ja kliimamuutustega võitlemisel esirinnas seismist (65% vs 46%);
 - 15–29aastased pidasid keskmisest olulisemaks digitaalse arengu eest seismist (85%) ja kliimamuutustega võitlemisel esirinnas seismist (68%), viimast pidasid keskmisest olulisemaks ka 30–44aastased (83%);
 - muust rahvusest elanikud pidasid eestlastest vähem oluliseks kodanikuõigusi ja esindusdemokraatia põhimõtteid (80% vs 88%), digitaalse arengu eest seismist (70% vs 80%), ühiselt kriiside lahendamist (61% vs 85%), liikmesriikide solidaarsust suure rändesurve all kannatavate riikidega (61% vs 71%) ning keskkonnakaitset ja kliimamuutustega võitlemisel esirinnas seismist (44% vs 62%).
- Eelmise aastaga võrreldes on eelkõige vähenenud nende osakaal, kes peavad nüüdseks oluliseks **liikmesriikide solidaarsust suure rändesurve all kannatavate riikidega ja keskkonnakaitse ja kliimamuutustega võitlemisel esirinnas seismist**.

Euroopa Liiduga seostuvate põhimõtete olulisus

Kogujaotus ja ajaline võrdlus (kokku oluline)

Euroopa Liiduga seostuvate põhimõtete olulisus

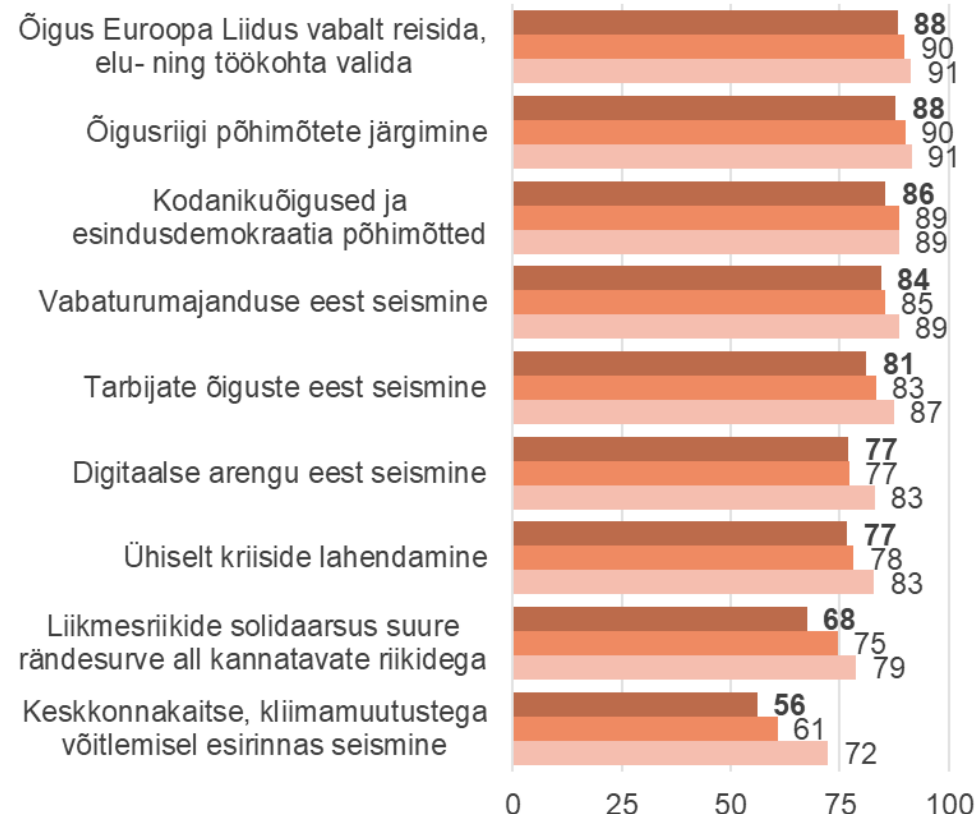
■ Väga oluline ■ Pigem oluline ■ Ei oska vastata
■ Pigem ei ole oluline ■ Üldse ei ole oluline

Euroopa Liiduga seostuvate põhimõtete olulisus

ajaline võrdlus (kokku oluline), %

■ 2024 ■ 2023 ■ 2022

Euroopa Liidu eelarvest toetamist vajavad valdkonnad

Kokkuvõte (Slaid 29)

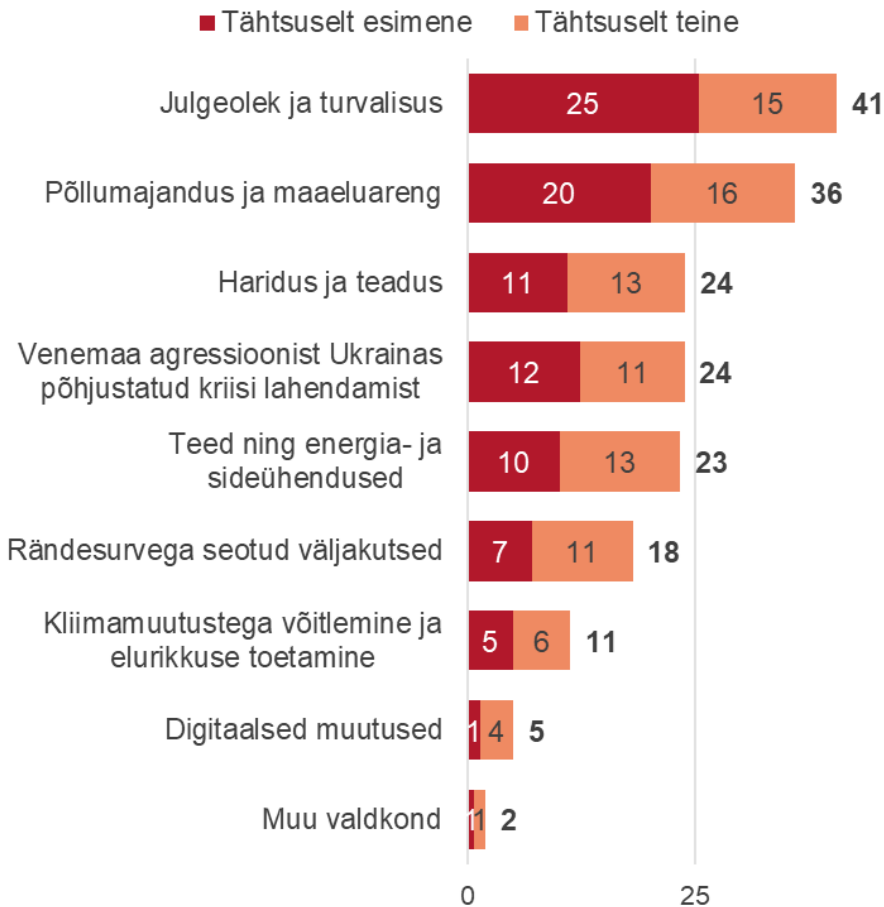
- Eurotoetuste kasutamise eelistuste väljaselgitamiseks paluti vastajail etteantud üheksast valdkonnast valida välja kaks olulisemat, mida Euroopa Liit peaks oma eelarvest toetama.
- Valdkonnad, mida peeti kõige sagedamini vajalikuks Euroopa Liidu eelarvest toetada, on:
 - **julgeolek ja turvalisus** (kokku 41%, sh kõige tähtsamaks 25%) – sagedamini naised (47%), 75+aastased (63%), eestlased (52%), Eesti kodanikud (44%), kõrgharidusega (46%) ja maapiirkondade (51%) elanikud, harvemini mehed (34%), 15–29aastased (26%), mitte-eestlased (18%) ja Eesti kodakondsuseta (17%) elanikud;
 - **põllumajandus ja maaeluareng** (kokku 36%, sh kõige tähtsamaks 20%) – sagedamini 45–74aastased (42–43%), mitte-eestlased (42%), Eesti kodakondsuseta (46%) elanikud, harvemini 15–29aastased (23%), kõrgharidusega (24%) ja kõrge sissetulekuga (27%) elanikud, tallinlased (28%);
 - **haridus ja teadus** (kokku 24%, sh kõige tähtsamaks 11%) – harvemini 75+aastased (11%);
 - **Venemaa agressioonist Ukrainas põhjustatud kriisi lahendamine** (kokku 24%, sh kõige tähtsamaks 12%) – sagedamini naised (28%), 75+aastased (37%), eestlased (27%), harvemini mehed (19%) ja mitte-eestlased (17%);
 - **teed ning energia- ja sideühendused** (23%, sh kõige tähtsamaks 10%) – sagedamini mehed (30%), 30–44aastased (31%), mitte-eestlased (31%), kõrgharidusega (30%) ja kõrge sissetulekuga (30%) elanikud, harvemini naised (18%), 75+aastased (12%), eestlased (15%) ja maapiirkondade (18%) elanikud.
- Kõiki muid valdkondi pidas Euroopa Liidu eelarvest vajalikuks toetada alla viiendiku elanikkonnast, kõige vähem oluliseks kujunes **digitaalsete muutuste** (5%) toetamine.
- Vanuserühmade võrdluses näeme lisaks eelpool mainitule, et 15–29aastased pidasid teistest märksa olulisemaks valdkonnaks nii **kliimamuutustega** võitlemist (27%) kui ka **digitaalseid muutusi** (17%).
- Võrreldes eelmise aastaga on hakatud kaheks olulisemaks valdkonnaks, mida Euroopa Liidu eelarvest toetada, sagedamini pidama **julgeolekut ja turvalisust** ning **Venemaa agressioonist Ukrainas põhjustatud kriisi lahendamist**, märkimisväärselt harvemini aga **haridust ja teadust**. Ülejäänud valdkondade toetamist oluliseks pidajate osakaalud on jäänud enam-vähem varasemale tasemele.

Euroopa Liidu eelarvest toetamist vajavad valdkonnad

Kogujaotus ja ajaline võrdlus (kokku tähtis)

Euroopa Liidu eelarvest toetamist vajavad valdkonnad

%

Euroopa Liidu eelarvest toetamist vajavad valdkonnad

ajaline võrdlus (kokku tähtis), %

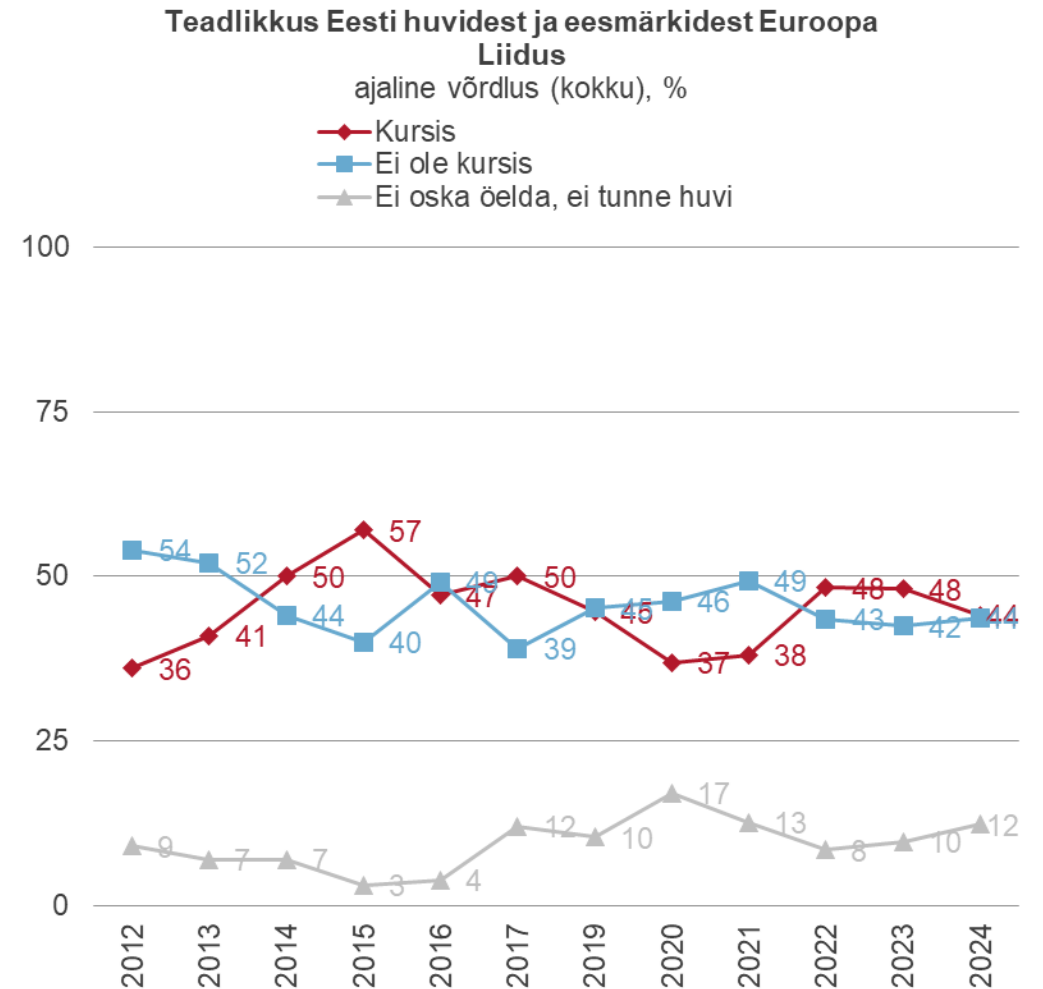
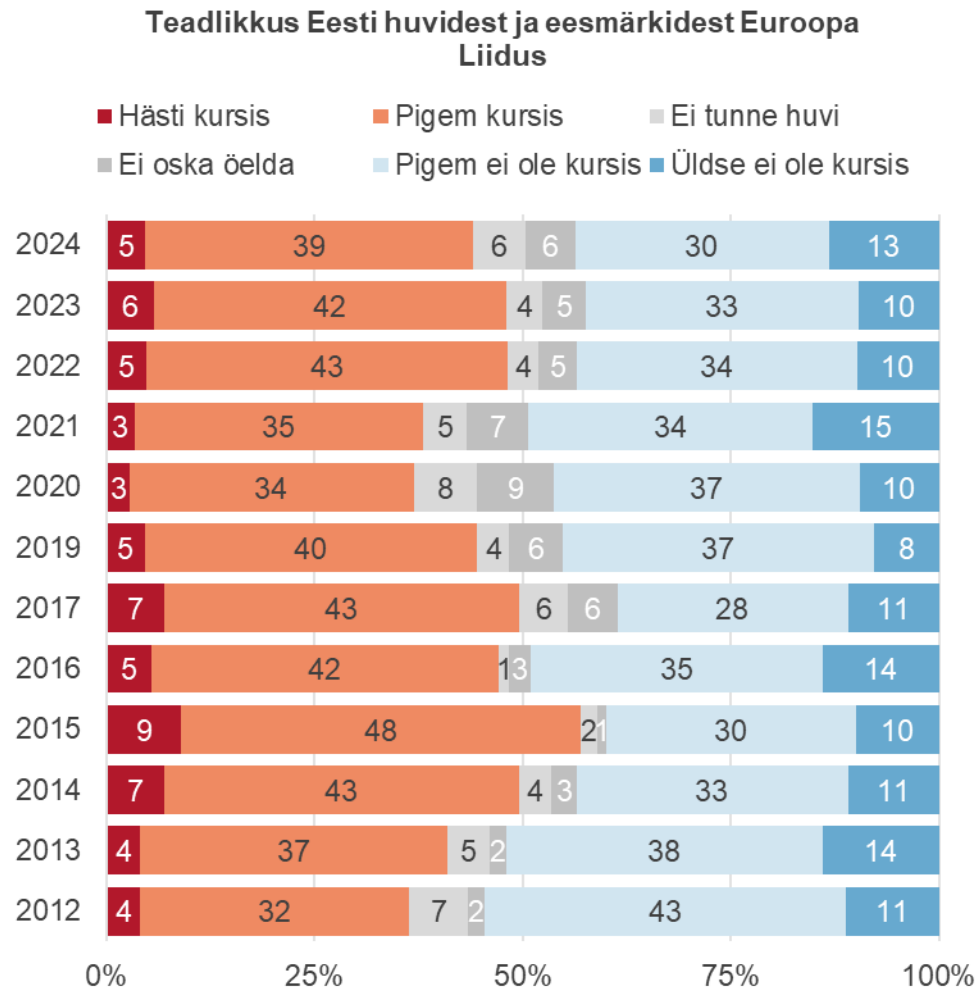
Teadlikkus Eesti huvidest ja eesmärkidest Euroopa Liidus

Kokkuvõte (Slaidid 31-32)

- Eesti elanikest 44% hindas, et on Eesti eesmärkide ja huvidega Euroopa Liidus **kursis** (5% väga ja 39% pigem kursis), samuti 44% pidas end nendega kursis mitte olevaiks (30% pigem ja 13% üldse ei ole kursis). 6% ei tunne selle teema vastu huvi ning 6%-l puudus selge seisukoht.
- Võrreldes möödunud aastaga olukord oluliselt muutunud ei ole. (Slaid 31)
- Eesti eesmärkide ja huvidega Euroopa Liidus olid keskmisest sagedamini kursis 60–74aastased ja kõrgharidusega elanikud; teistest harvemini aga 15–29aastased, madalama haridustasemega ja maapiirkondade elanikud. (Slaid 32)

Teadlikkus Eesti huvidest ja eesmärkidest Euroopa Liidus

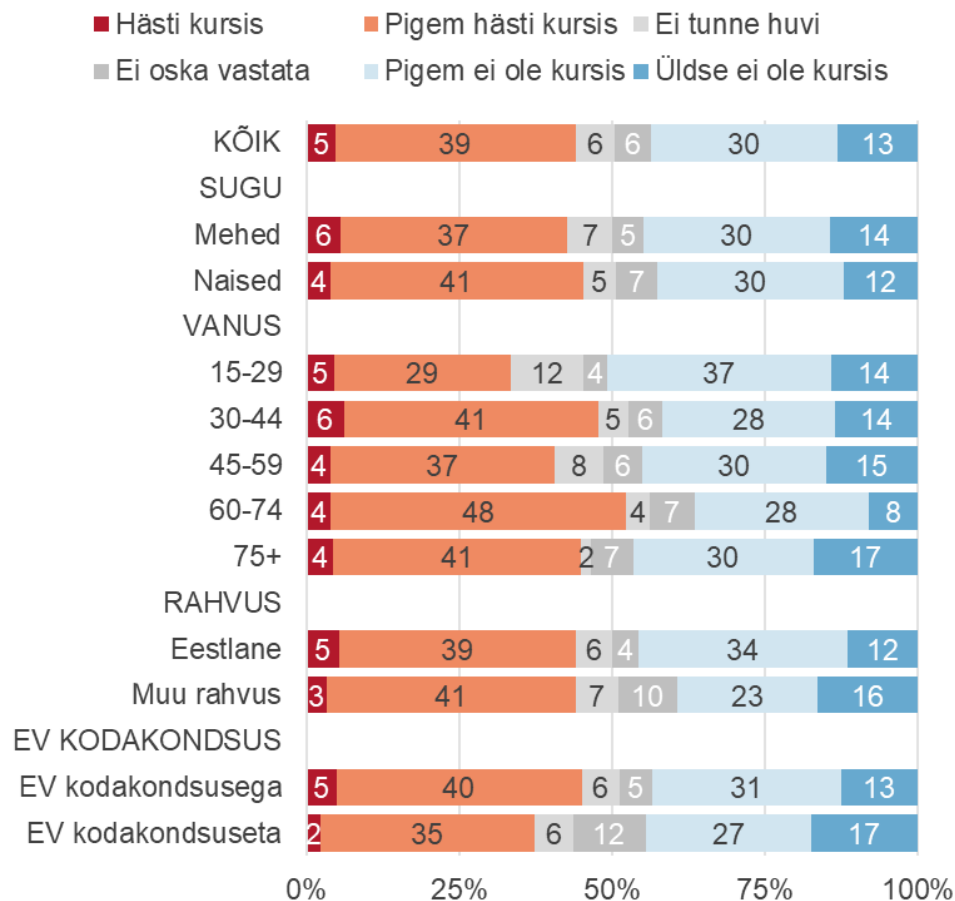
Kogujaotus ja ajaline võrdlus (sh kokku kursis, ei ole kursis)

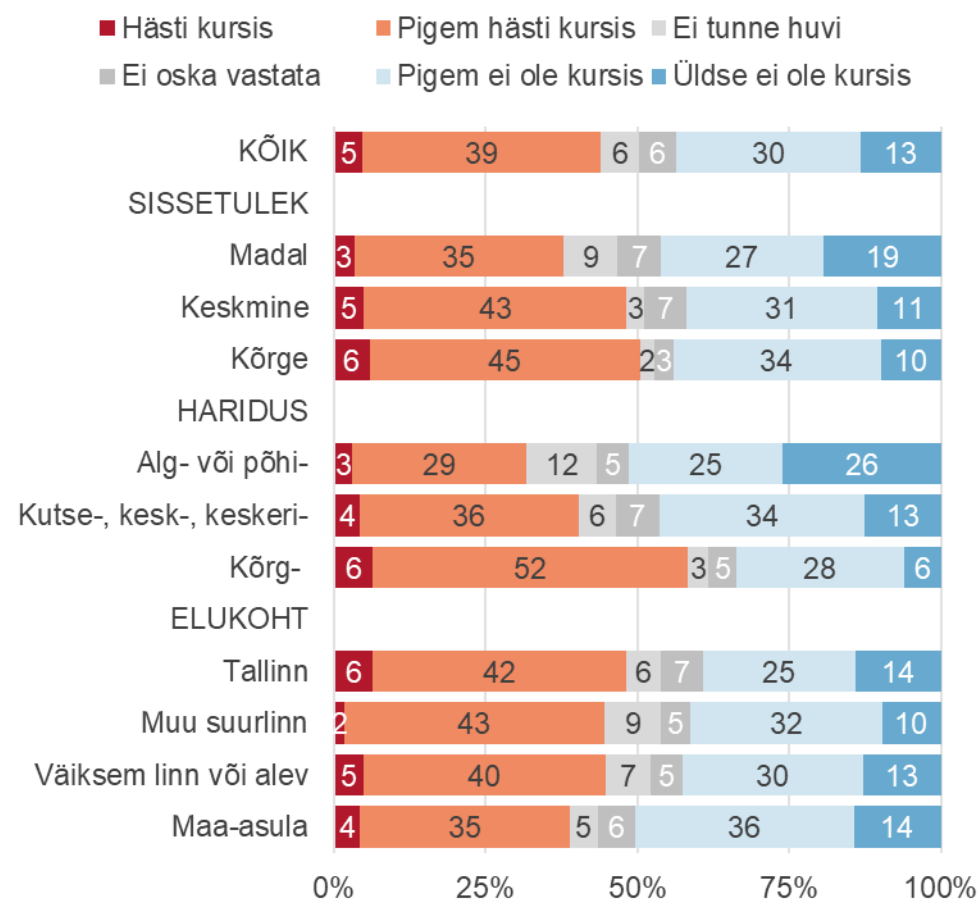
Teadlikkus Eesti huvidest ja eesmärkidest Euroopa Liidus

Kogujaotus taustatunnuste lõikes

Teadlikkus Eesti huvidest ja eesmärkidest Euroopa Liidus

Teadlikkus Eesti huvidest ja eesmärkidest Euroopa Liidus

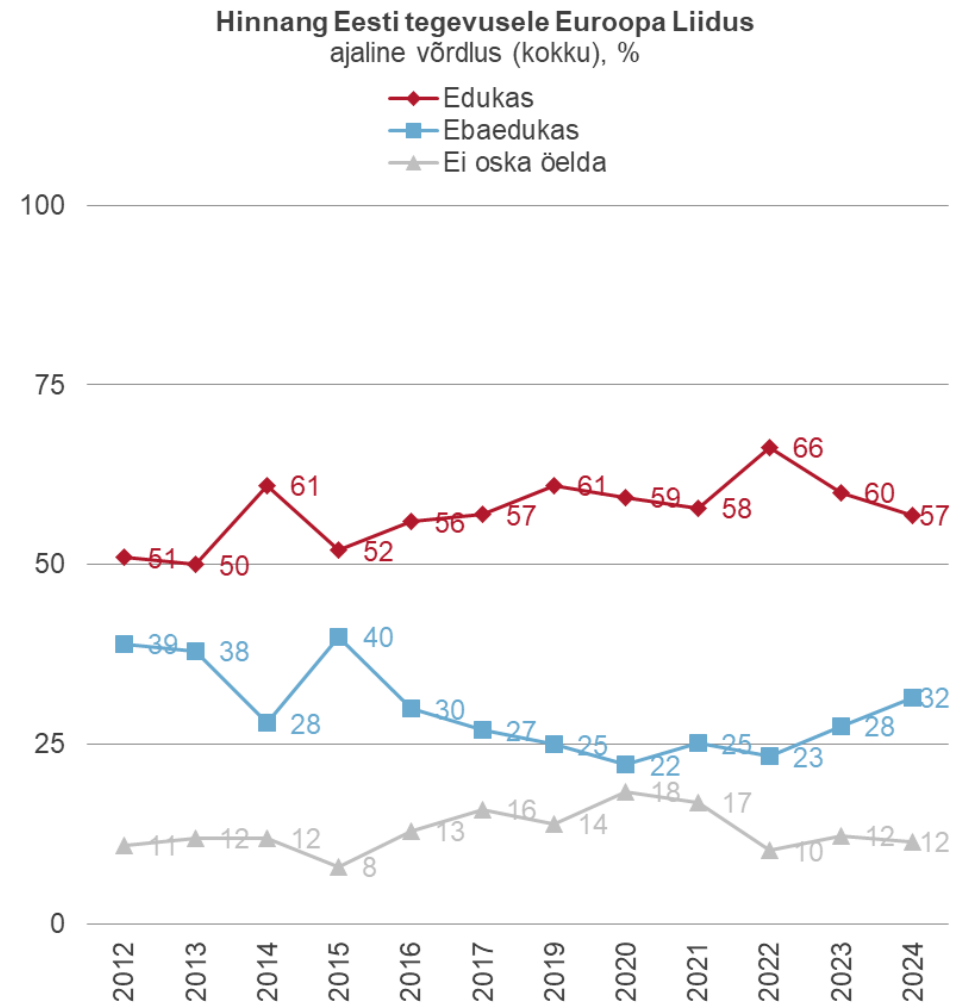
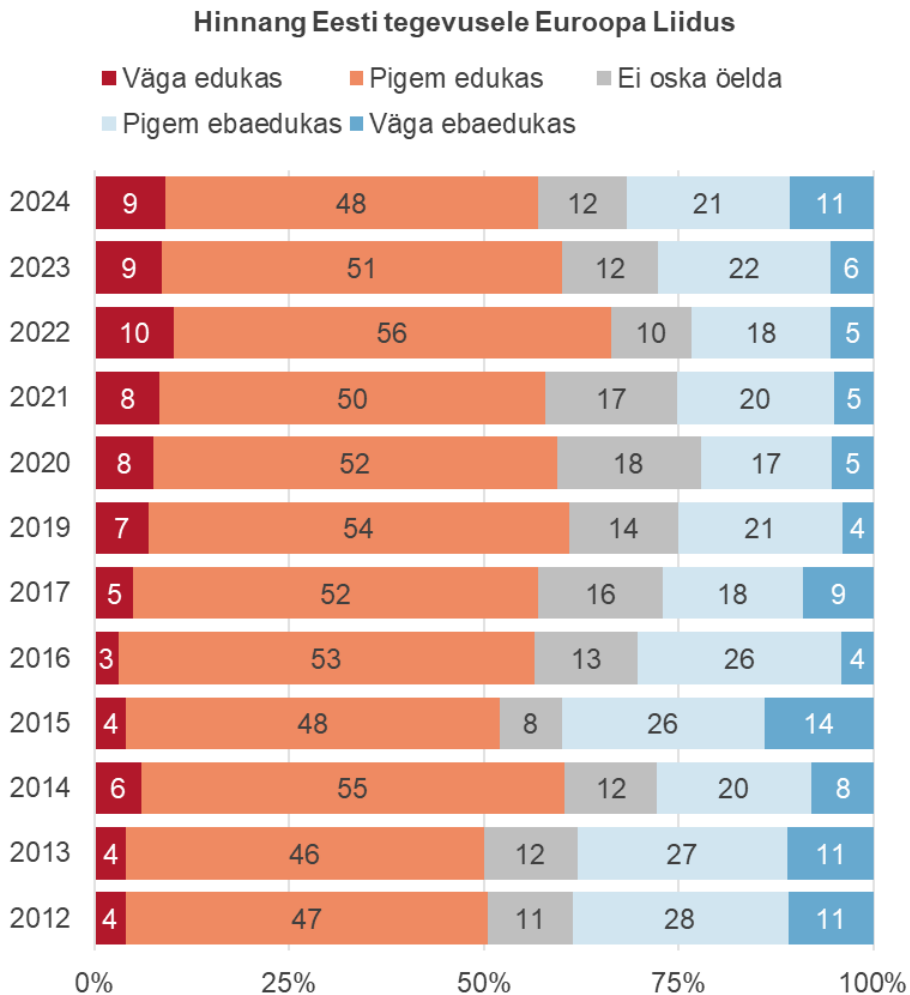
Hinnang Eesti tegevusele Euroopa Liidus

Kokkuvõte (Slaidid 34-35)

- Eesti tegevust Euroopa Liidus hindas edukaks 57% Eesti elanikest (9% väga ning 48% pigem edukaks) ning ebaedukaks 32% (21% pigem ning 11% väga ebaedukaks). 12% ei osanud hinnangut anda.
- Peale 2022. aasta hinnangu paranemist on tulemus nüüd taas samal tasemel, kus see on olnud aastatel 2017–2021 (edukaks hindajaid 56–61%). (Slaid 34)
- Keskmisest sagedamini hindasid Eesti tegevust Euroopa Liidus edukaks endiselt 15–29aastased, eestlased, kõrgharidusega ja nii keskmise kui ka kõrge sissetulekuga elanikud. Ka tänavu kehtis tendents, et mida kõrgemasse sissetulekugruppi kuuluti, seda edukamaks Eesti tegevust Euroopa Liidus peeti. (Slaid 35)
- Keskmisest ebaedukamaks pidasid Eesti tegevust Euroopa Liidus mehed, 45–59aastased, mitte-eestlased ning Eesti kodakondsuseta, samuti madala sissetulekuga elanikud.
- Lisaks eristub, et mitte-eestlaste ja Eesti kodakondsuseta vastajate seas ei osatud sagedamini ka vastust anda (16–18%).

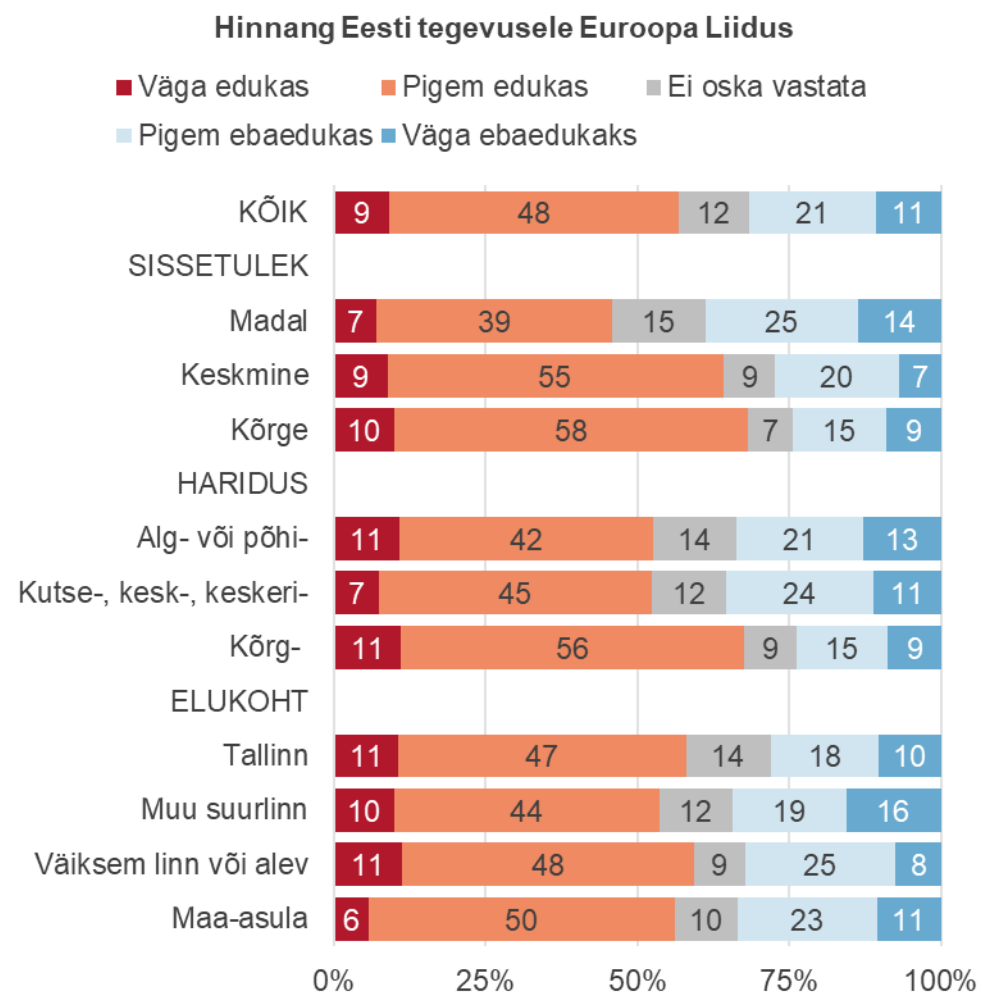
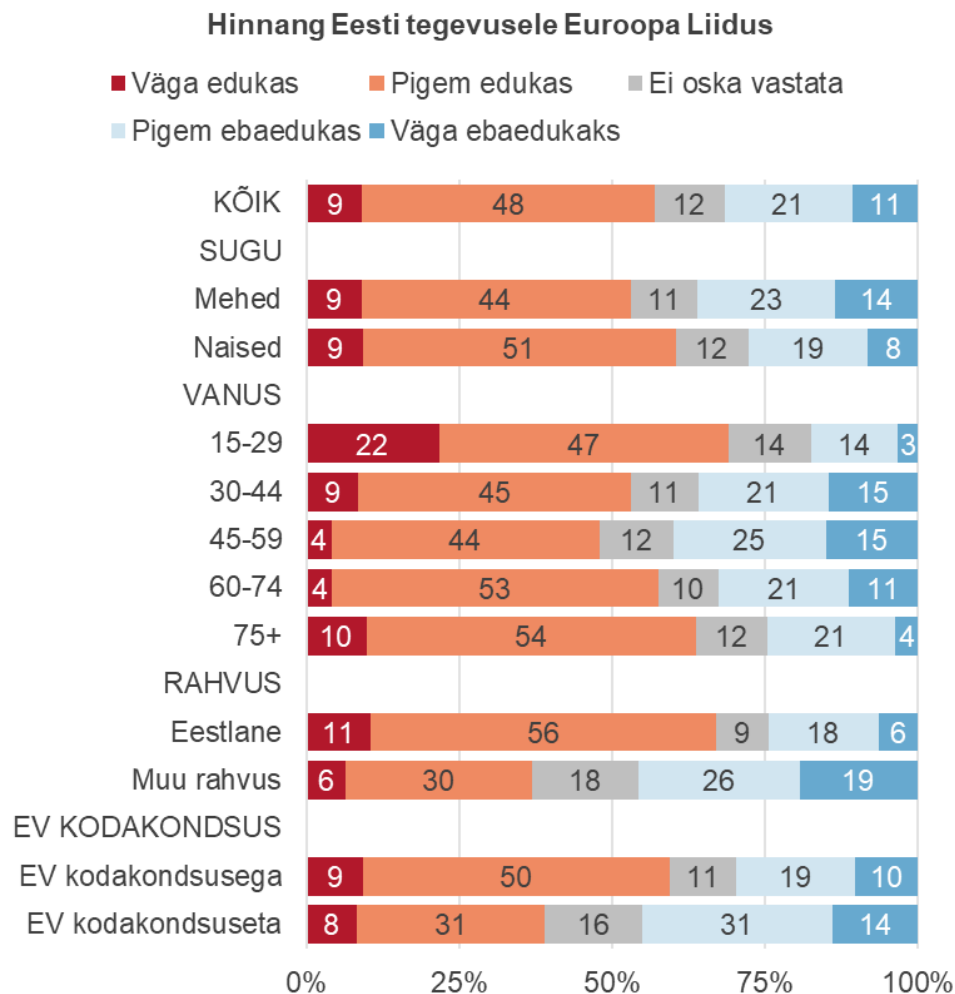
Hinnang Eesti tegevusele Euroopa Liidus

Kogujaotus ja ajaline võrdlus (sh kokku edukas, ebaedukas)

Hinnang Eesti tegevusele Euroopa Liidus

Kogujaotus taustatunnuste lõikes

Euroopa Liitu kuulumise mõju Eestile

Kokkuvõte (Slaid 37)

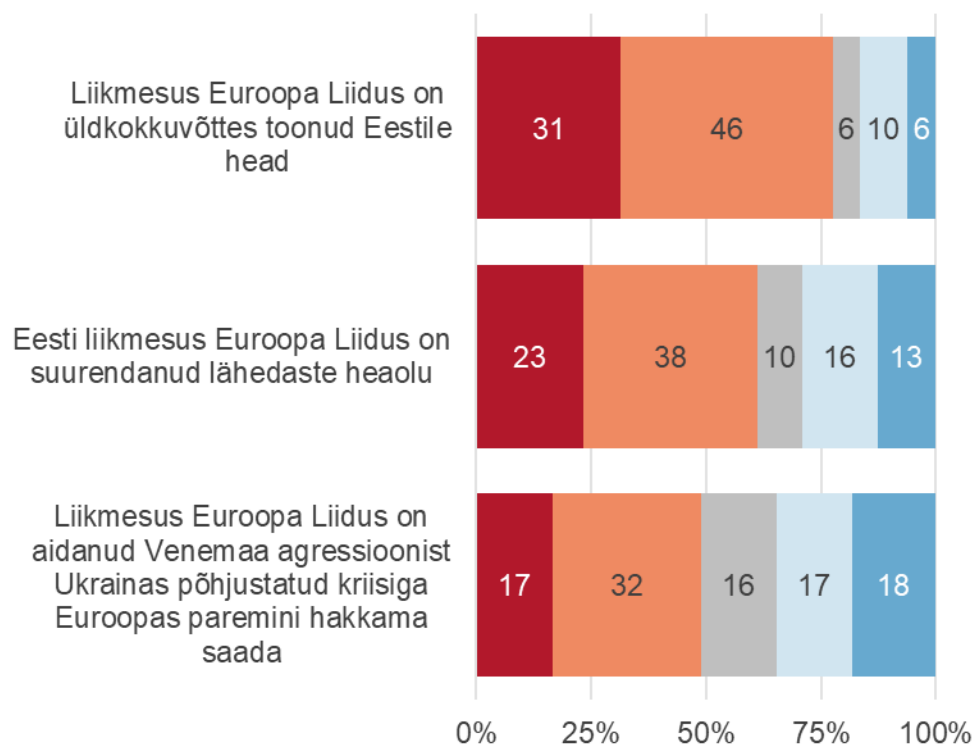
- Väitega, et Eesti liikmelisus Euroopa Liidus on:
 - üldkokkuvõttes toonud Eestile head, nõustus kokku 78% elanikest, sh kindlasti nõustus 31%;
 - suurendanud lähedaste heaolu, nõustus kokku 61% elanikest, sh kindlasti nõustus 23%;
 - aidanud Venemaa agressioonist Ukrainas põhjustatud kriisiga Euroopas paremini hakkama saada, nõustus kokku 49% elanikest, sh kindlasti nõustus 17%.
- Eelmise aastaga võrreldes on kõikide väidetega nõustujate osakaalud vähenenud (4–8% võrra).
- Kõigi väidetega nõustujate seas oli taas keskmisest enam 15–29aastaseid, eestlasi, kõrgharidusega ja kõrge sissetulekuga elanikke; vähem aga 45–59aastaseid, mitte-eestlasi, Eesti kodakondsuseta ja madala sissetulekuga elanikke.
- Põhiline arvamuste lahknemine ilmnes taas rahvuse pinnal. Kuigi sarnaselt eestlastega ka muust rahvusest elanikud valdavalt nõustusid, et Eesti liikmelisus Euroopa Liidus on üldkokkuvõttes toonud Eestile head (84% vs 66%), siis teiste väidete puhul eestlased nendega valdavalt nõustusid, kuid muust rahvusest elanikud suuremas osas ei nõustunud. Suurim lahknevus oli eestlaste ja mitte-eestlaste vahel just Ukraina sõjaga tekkinud kriisiga toimetuleku hindamisel (64% vs 19%).

Euroopa Liitu kuulumise mõju Eestile

Kogujaotus, ajaline ja rahvuse võrdlus (kokku nõus)

Euroopa Liitu kuulumise mõju Eestile

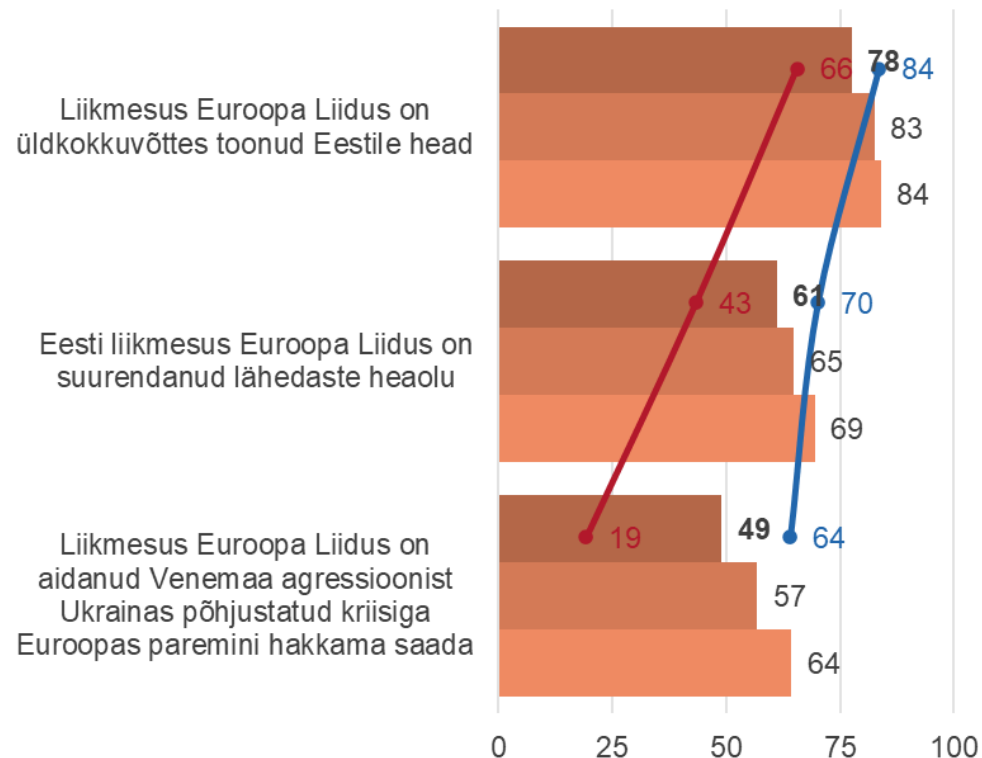
■ Kindlasti nõus ■ Pigem nõus ■ Ei oska vastata
■ Pigem ei ole nõus ■ Üldse ei ole nõus

Euroopa Liitu kuulumise mõju Eestile

ajaline ja rahvuse võrdlus (kokku nõus), %

■ 2024 ■ 2023 ■ 2022 ● 2024 Eestlane ● 2024 Muu rahvus

Arvamuste, huvidega arvestamine Euroopa Liidus

Kokkuvõte (Slaid 39)

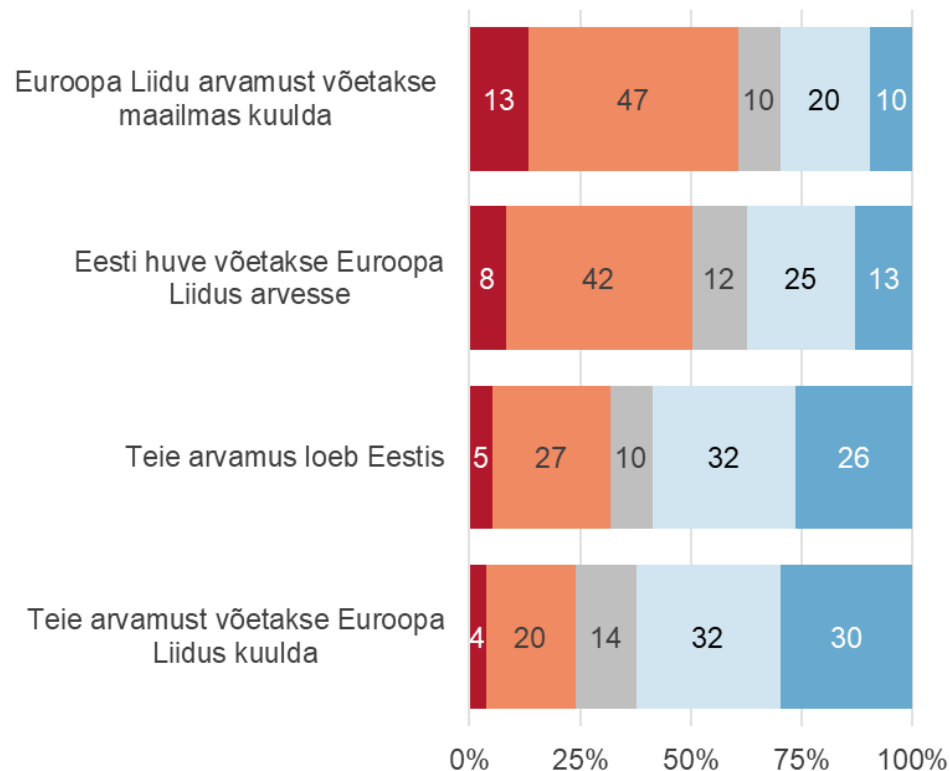
- 62% Eesti elanikest oli arvamusel, et nende **arvamust Euroopa Liidus ei võeta kuulda**, samas 24% tunnetas siiski, et nende arvamusega Euroopa Liidus arvestatakse.
- Pea samavõrra kui eelmise küsimuse puhul on Eestis ka elanikke, kelle arvates nende **arvamus Eestis midagi ei loe** – 59%. Seda, et Eesti elus õnnestub siiski kaasa rääkida, arvas 32%.
- Samal ajal sagedamini nõustuti kui ei nõustunud väidetega, et **Eesti riigi huvidega Euroopa Liidus arvestatakse** (50% vs 37%) ning et **maailmas omakorda arvestatakse Euroopa Liidu arvamusega** (61% vs 30%).
- Eelmise aastaga võrreldes on kõikide väidetega nõustujate osakaalud vähenenud (5–8% võrra).
- Kõigi uuritud väidete puhul olid positiivsemalt häälestatud 15–29aastased, eestlased, kõrgharidusega ja kõrge sissetulekuga elanikud.
- Negatiivsemalt olid aga meelestatud mitte-eestlased, Eesti kodakondsuseta ja madala sissetulekuga elanikud. Mitte-eestlaste ja Eesti kodakondsuseta elanike puhul oli seejuures kõigi väidete puhul sagedasem nendega mittenõustumine (49–76%).

Arvamuste, huvidega arvestamine Euroopa Liidus

Kogujaotus, ajaline ja rahvuse võrdlus (kokku nõus)

Arvamuste, huvidega arvestamine Euroopa Liidus

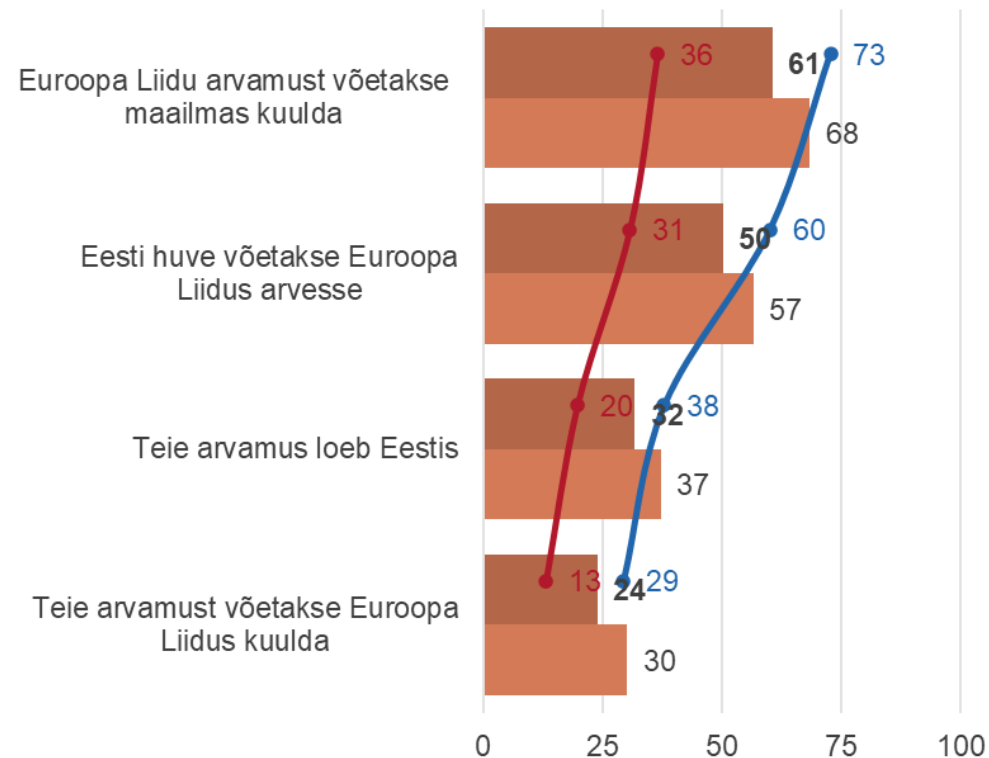
Kindlasti nõus Pigem nõus Ei oska vastata
Pigem ei ole nõus Üldse ei ole nõus

Arvamuste, huvidega arvestamine Euroopa Liidus

ajaline ja rahvuse võrdlus (kokku nõus), %

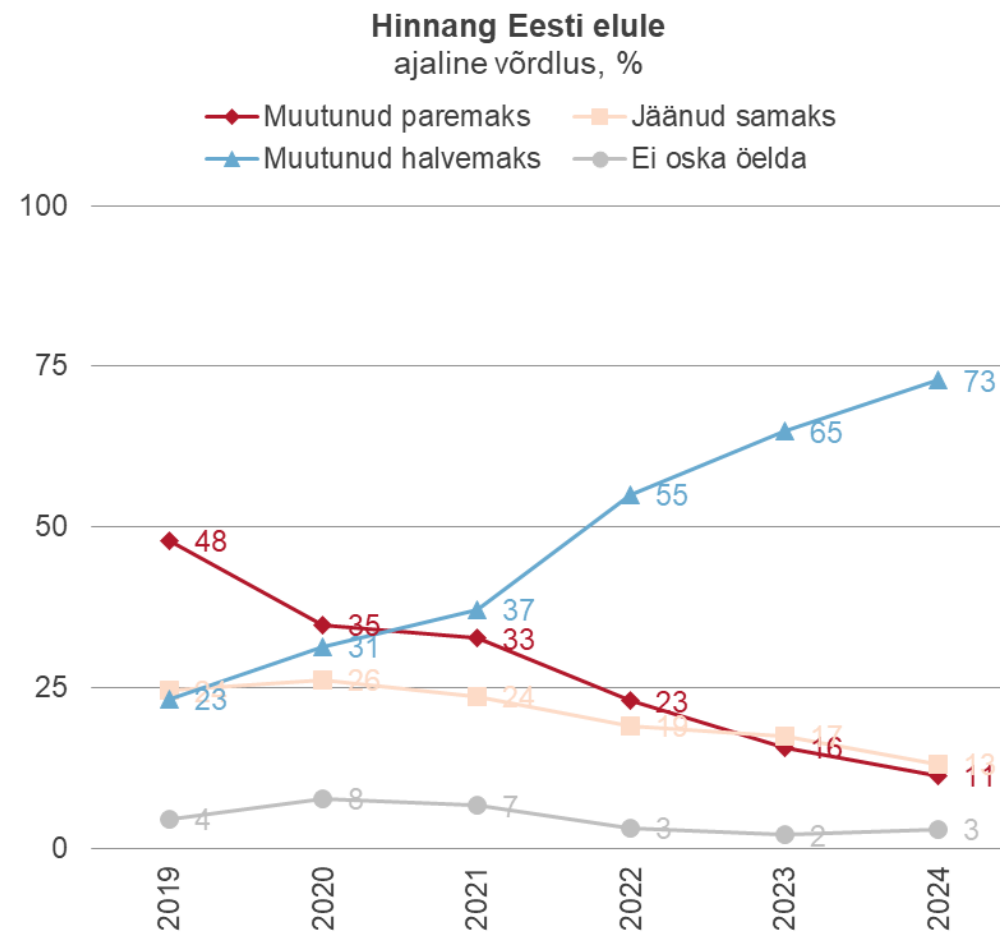
2024 2023 2024 Eestlane 2024 Muu rahvus

Hinnang Eesti elule viimastel aastatel

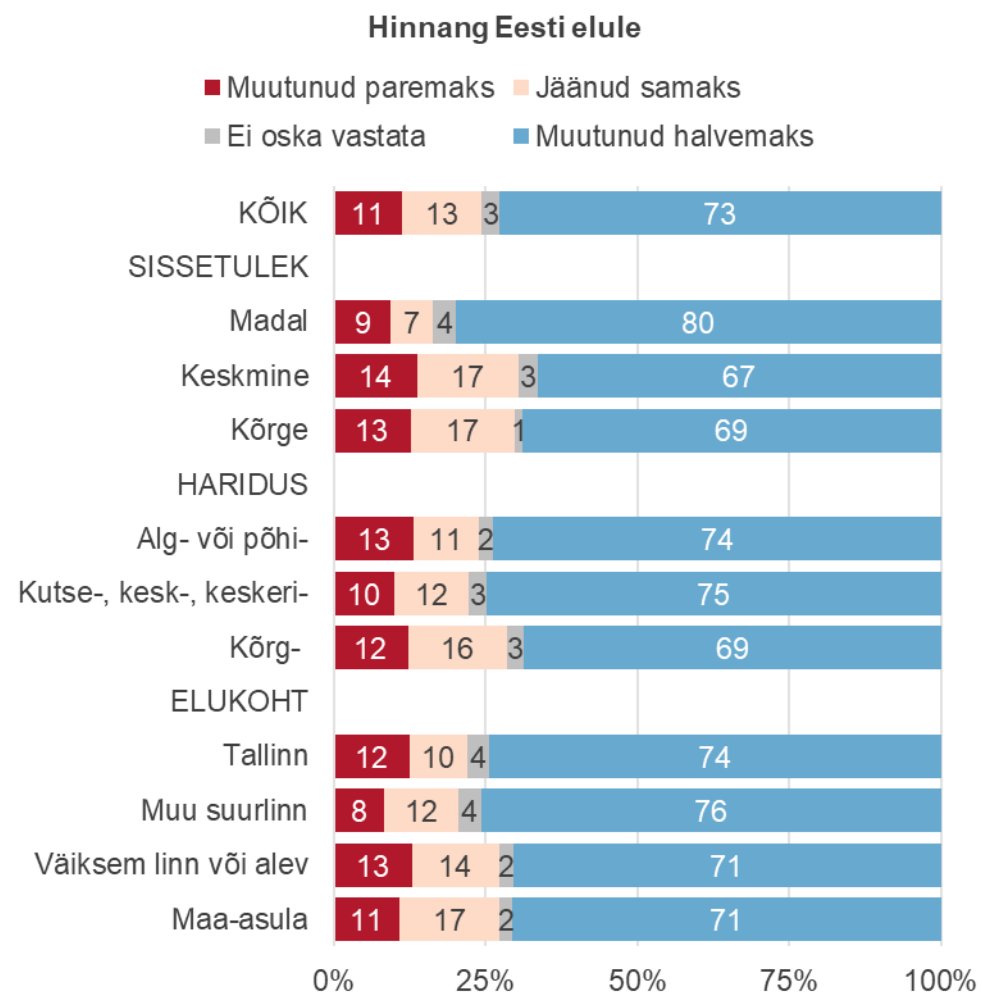
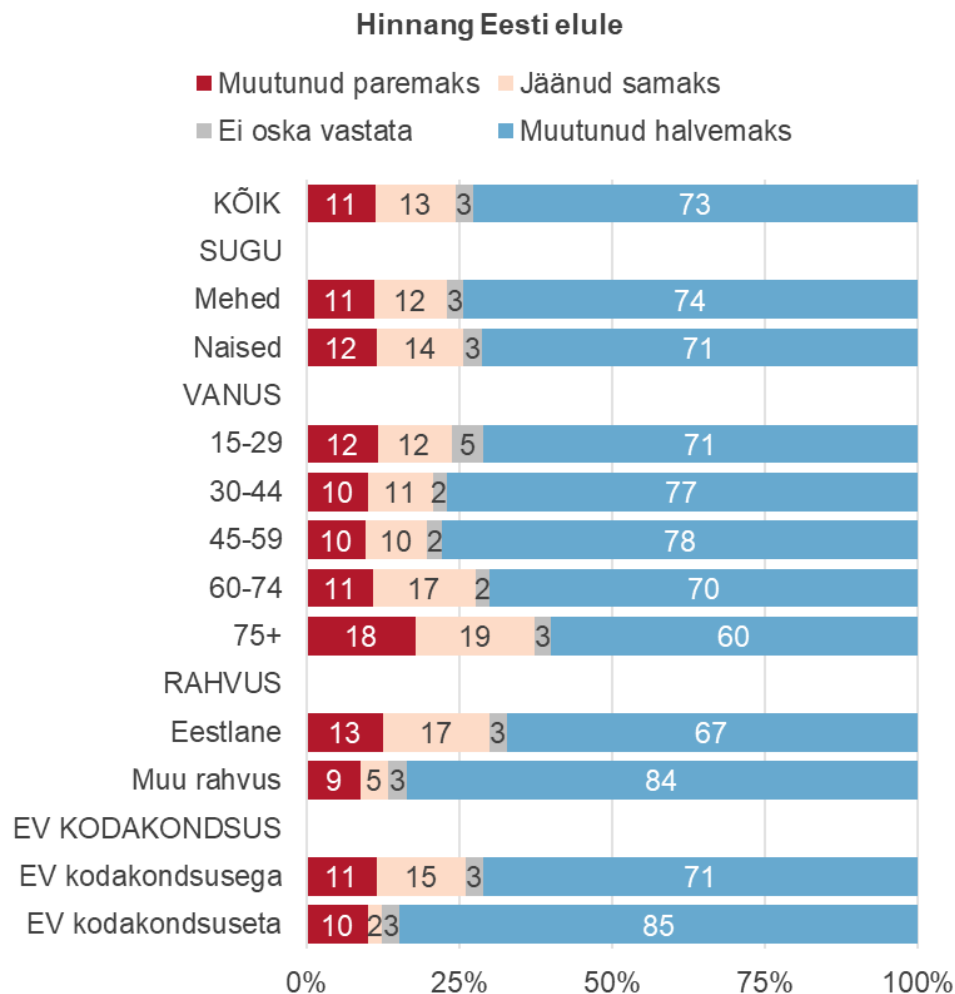
Kokkuvõte (Slaid 40-41)

- Elanike seas on üha süvenemas arvamus, et Eesti elu on viimastel aastatel muutunud **halvemaks**. Seekord arvas nii 73% Eesti elanikest. Paranemist nentis 11% ja muutust ei näinud 12%, lisaks 3% ei osanud vastata.
- Seda, et Eesti elu on muutunud halvemaks, arvasid sagedamini mitte-eestlased, Eesti kodakondsuseta ja madala sissetulekuga elanikud. (Slaid 41)

Hinnang Eesti elule viimastel aastatel

Kogujaotus taustatunnuste lõikes

Suhtumine kliimamuutustesse

Kokkuvõte (Slaidid 43–45)

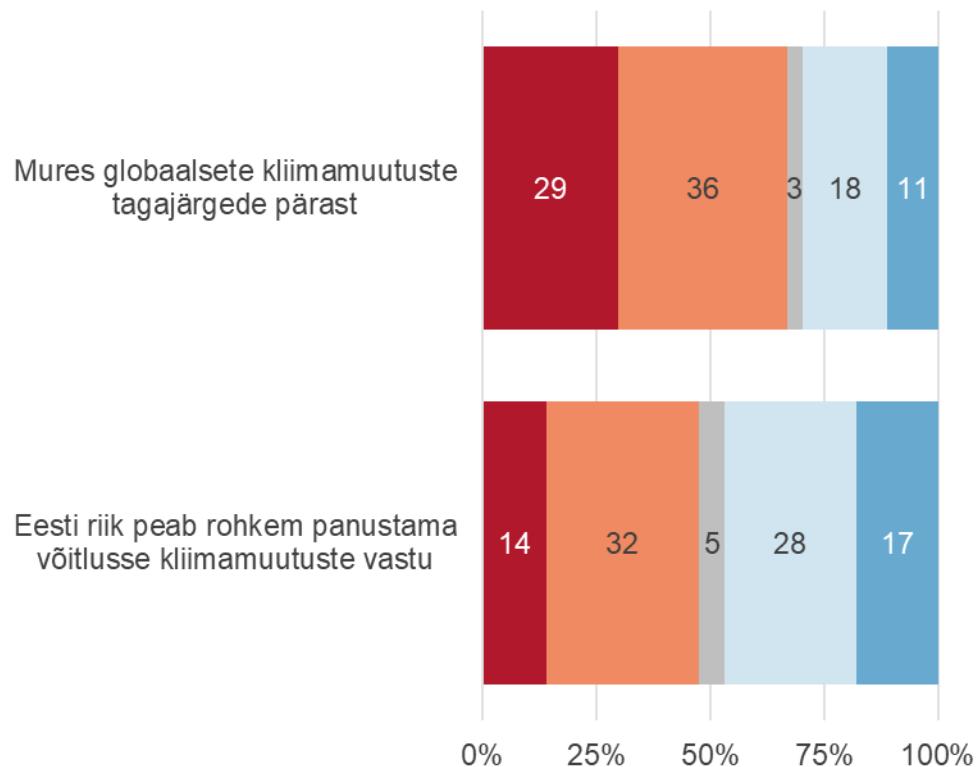
- Väitega, et vastaja on mures globaalsete kliimamuutuste tagajärgede pärast (nt põud, sagenevad tormid, kuumalained, metsade põlemine, puhta vee ja toidu nappus jne), nõustus kokku 66%, sh kindlasti nõus oli 29%. (Slaid 43)
- Väitega, et Eesti riik peab rohkem panustama võitlusse kliimamuutuste vastu, nõustus kokku 44%, sh kindlasti nõus oli 14%.
- Mõlema väite puhul on sellega nõustujate osakaal viimase aastaga vähenenud, seejuures suurem on langus Eesti riigi panustamise taseme hindamisel.
- Muret kliimamuutuste tagajärgede pärast tundsid sagedamini 60+ aastased ja kõrgharidusega elanikud ning riigipoolse panuse suurendamist kliimamuutuste vastu võitlemisel pooldasid keskmisest sagedamini 15–29aastased. (Slaidid 44–45)
- Mõlema väite puhul ilmnes oluline erinevus soost tulenevalt – naised olid kliimamuutuste osas murelikumad kui mehed, sh mehed pigem ei nõustunud sellega, et Eesti riik peaks kliimamuutuste osas rohkem panustama.
- Mõlema väite puhul oli suhtumises erinevus ka rahvusest tulenevalt – eestlased nõustusid väidetega oluliselt sagedamini kui mitte-eestlased.

Suhtumine kliimamuutustesse

Kogujaotus, ajaline ja rahvuse võrdlus (kokku nõus)

Suhtumine kliimamuutustesse

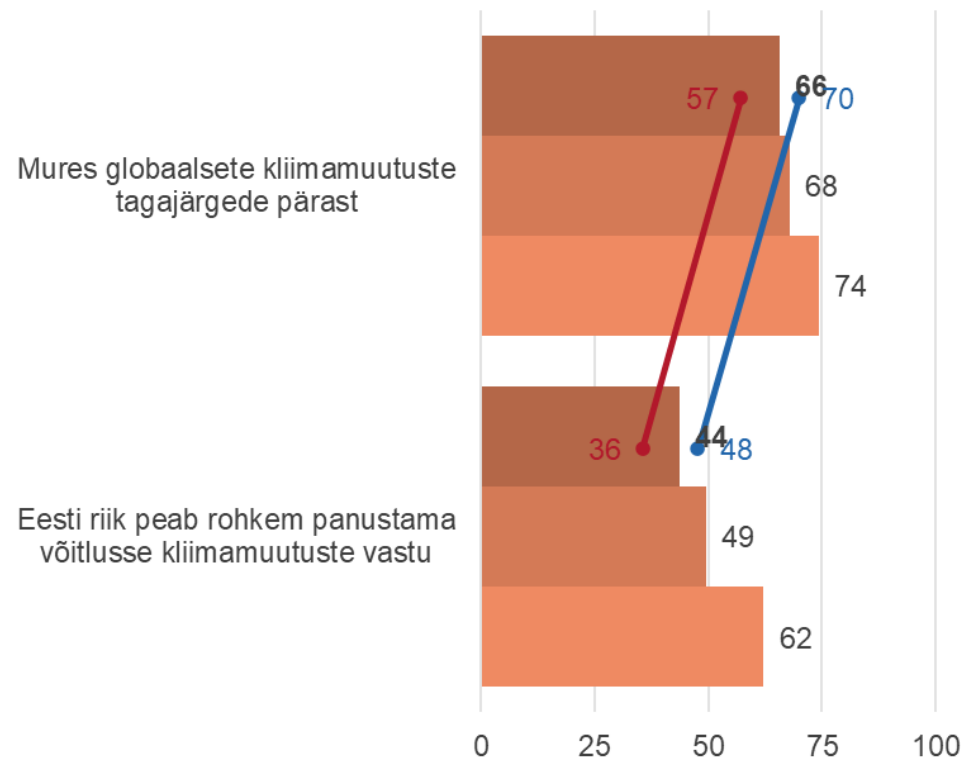
■ Kindlasti nõus ■ Pigem nõus ■ Ei oska vastata
■ Pigem ei ole nõus ■ Üldse ei ole nõus

Suhtumine kliimamuutustesse

ajaline ja rahvuse võrdlus (kokku nõus), %

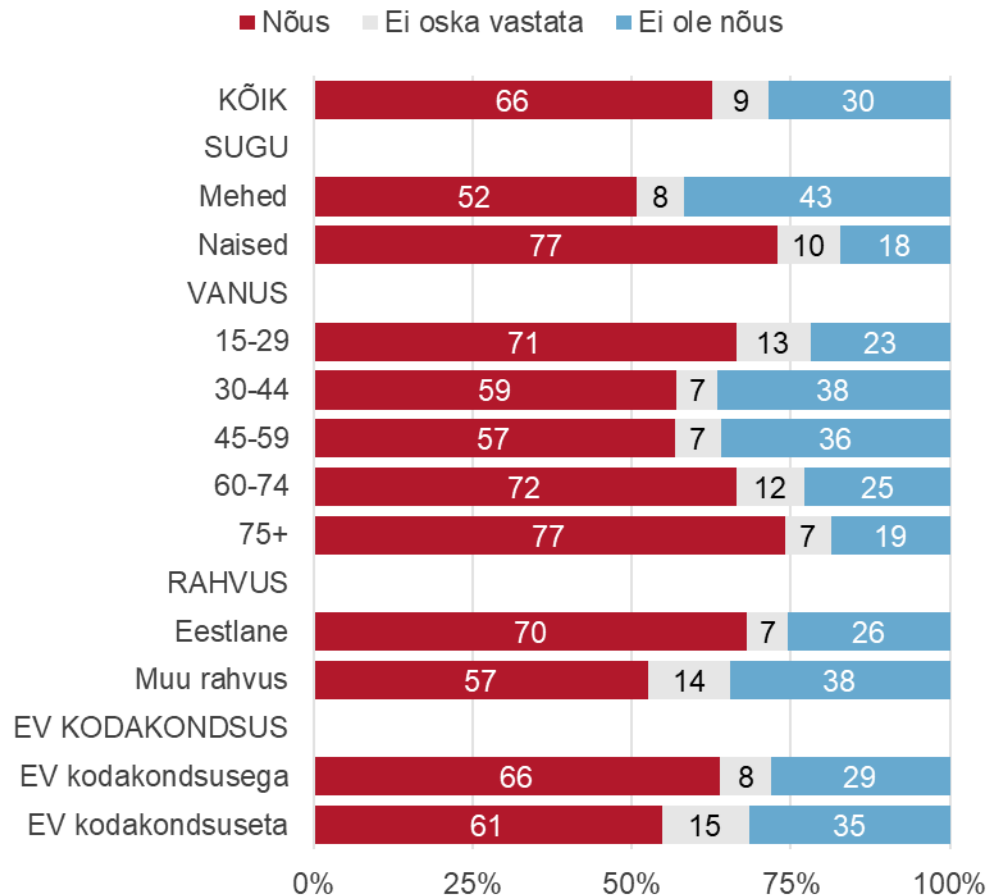
■ 2024 ■ 2023 ■ 2022 ● 2024 Eestlane ● 2024 Muu rahvus

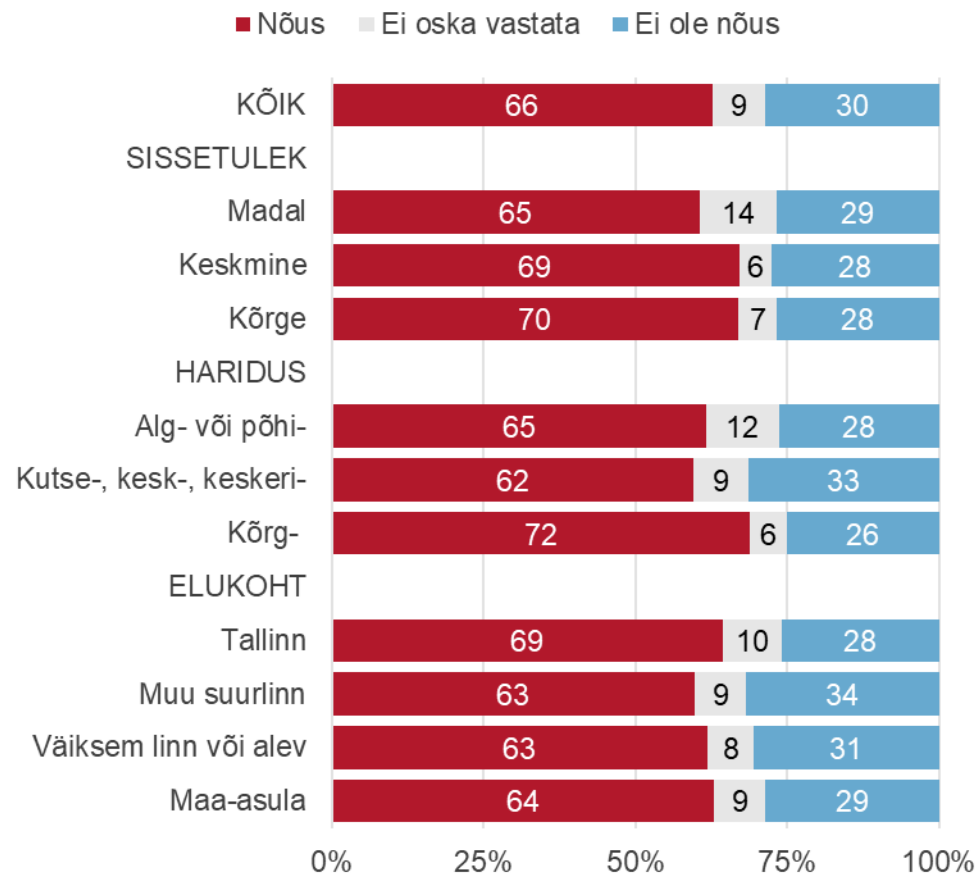
Suhtumine kliimamuutustesse

Mures globaalsete kliimamuutuste tagajärgede pärast –
taustatunnuste lõikes (kokku nõus, ei ole nõus)

Mures globaalsete kliimamuutuste tagajärgede pärast
kokku nõus ja ei ole nõus, %

Mures globaalsete kliimamuutuste tagajärgede pärast
kokku nõus ja ei ole nõus, %

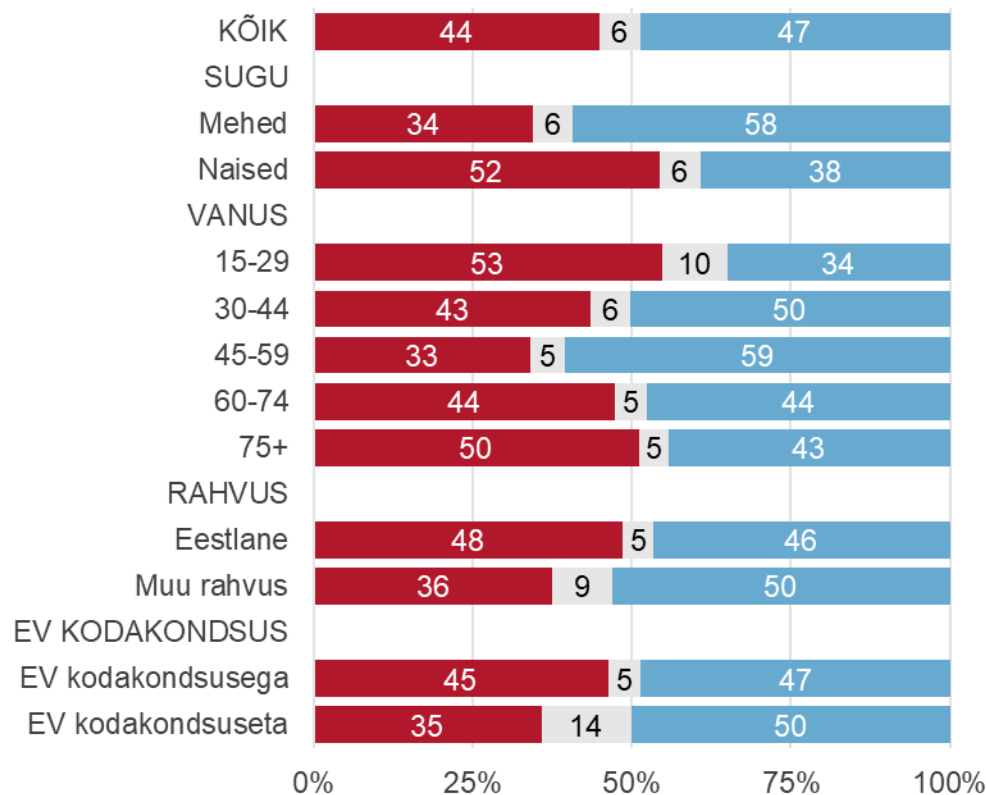

Suhtumine kliimamuutustesse

Eesti riik peab rohkem panustama võitlusse kliimamuutuste vastu –
taustatunnuste lõikes (kokku nõus, ei ole nõus)

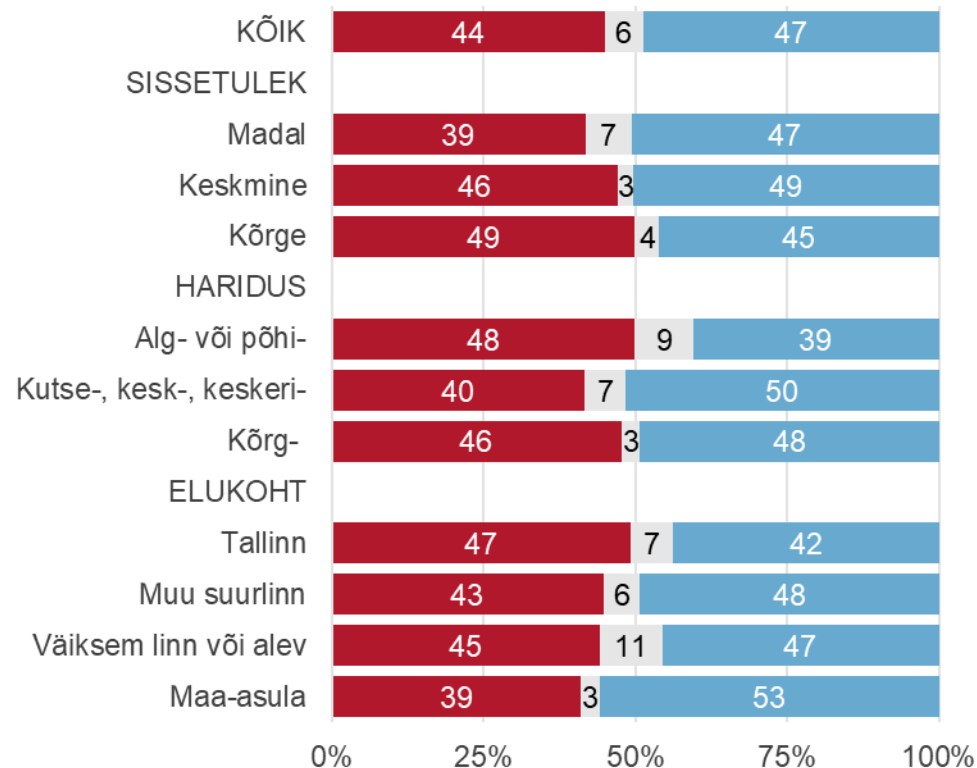
**Eesti riik peab rohkem panustama võitlusse
kliimamuutuste vastu**
kokku nõus ja ei ole nõus, %

■ Nõus ■ Ei oska vastata ■ Ei ole nõus

**Eesti riik peab rohkem panustama võitlusse
kliimamuutuste vastu**
kokku nõus ja ei ole nõus, %

■ Nõus ■ Ei oska vastata ■ Ei ole nõus

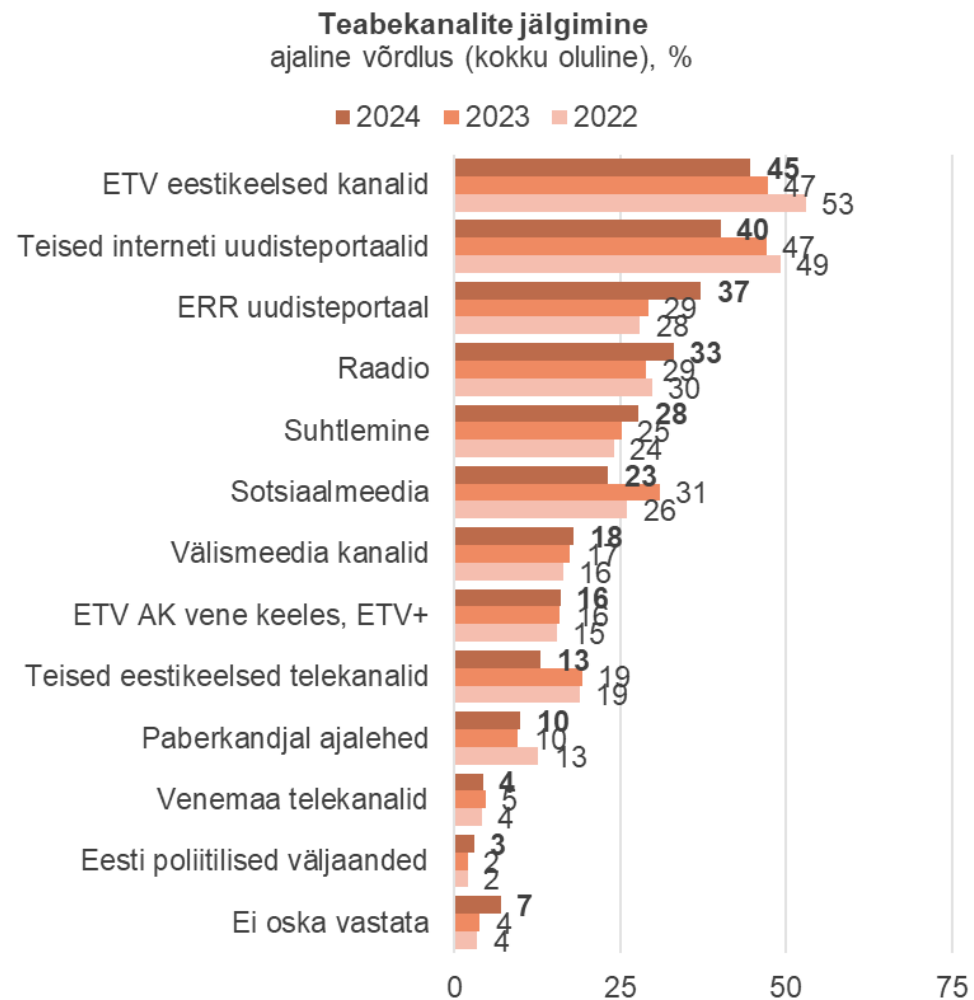
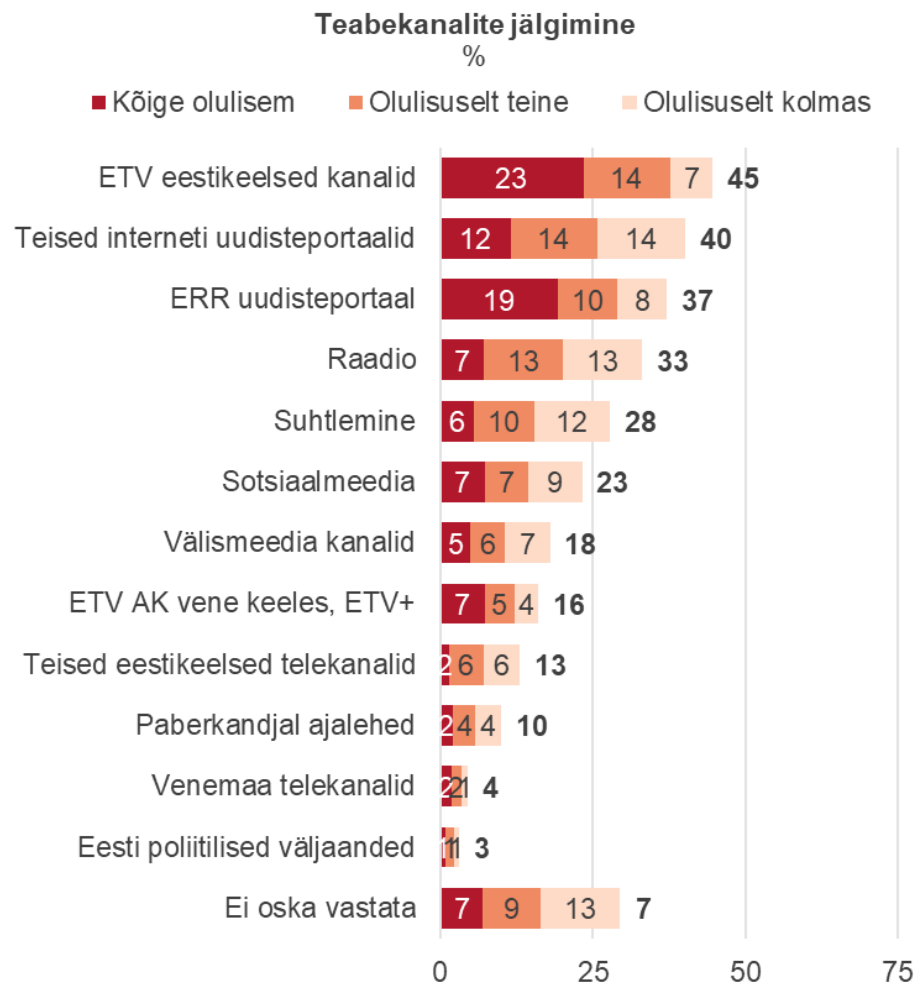
Teabekanalite jälgimine

Kokkuvõte (Slaidid 47-48)

- Kolme olulisema teabekanalise seas jälgitakse kõige enam **eestikeelset ETV-d** (45%), seejärel **erinevaid uudisteportaale** (40%) kui ka **ERR uudisteportali** (37%). Seejuures ERR uudisteportali peetakse muudest uudisteportaalidest sagedamini kõige olulisemaks infoallikaks (19% vs 12%). Ligi kolmandik elanikkonnast (31%) peab üheks olulisemaks teabekanaliks ka **raadiot**. Ülejäänud teabekanalid on kolme olulisema seas juba vähematele. (Slaid 47)
- Võrreldes eelmise aastaga on oluliste teabekanalitena tõusnud ERR uudisteportali (8% võrra), kuid ka raadio ja inimeste omavahelise suhtluse (3–4% võrra) tähtsus, vähenenud aga muude uudisteportaalide, sotsiaalmeedia ja eestikeelsete kommertstelekanalite (6–8% võrra) tähtsus. (Slaid 47)
- Mitte-eestlastel on teabekanalitest olulisemad muud internetiportaalid (v.a ERR portaal) ja venekeelne ETV AK ja ETV+, seejärel sotsiaalmeedia ning vahetu suhtlus (32–39%). Ka välismeediat ja Venemaa telekanaleid kasutatakse mitte-eestlaste seas rohkem kui eestlaste seas. (Slaid 48)
- Võrreldes möödunud aastaga on eestlastel oluliselt suurenenud ERR uudisteportaalide (12% võrra) ja raadio tähtsustamine (8% võrra), kuid mitte-eestlaste seas on oluliselt suurenenud eestikeelse ETV (6% võrra) ja vahetu suhtluse (5% võrra) osatähtsus; viimastel on vähenenud sarnaselt eestlastele sotsiaalmeedia (8% võrra) ja muude internetiportaalide (6% võrra) ning erinevalt eestlastest ka raadio (4% võrra) osatähtsus.
- Järgnevalt on välja toodud teabekanalite sagedasemad jälgijad:
 - **eestikeelsed ETV kanalid** – naised, 60+aastased, eestlased ja maapiirkondade elanikud;
 - **interneti uudisteportaalid** (v.a ERR) – kõrgharidusega ja kõrge sissetulekuga elanikud;
 - **ERR uudisteportaal** – 15–29aastased, eestlased, kõrgharidusega ja kõrge sissetulekuga elanikud;
 - **raadio** – 45+aastased, eestlased ja maapiirkondade elanikud;
 - **vahetu suhtlus** – Venemaa kodakondsusega elanikud;
 - **sotsiaalmeedia** – 15–44aastased, mitte-eestlased ja linnaliste piirkondade elanikud;
 - **välismeedia kanalid** – 33–44aastased, kõrgharidusega ja kõrge sissetulekuga (25%) elanikud;
 - **ETV venekeelne AK** – 60–74aastased, mitte-eestlased, Venemaa ja määratlemata kodakondsusega, madala sissetulekuga ja linnaliste piirkondade elanikud;
 - **eestikeelsed kommertstelekanalid** – 75+aastased ja eestlased;
 - **ajalehed paberkandjal** – 60+aastased ja eestlased;
 - **Venemaa telekanalid** – mitte-eestlased, Eesti kodakondsuseta ja madala sissetulekuga elanikud.

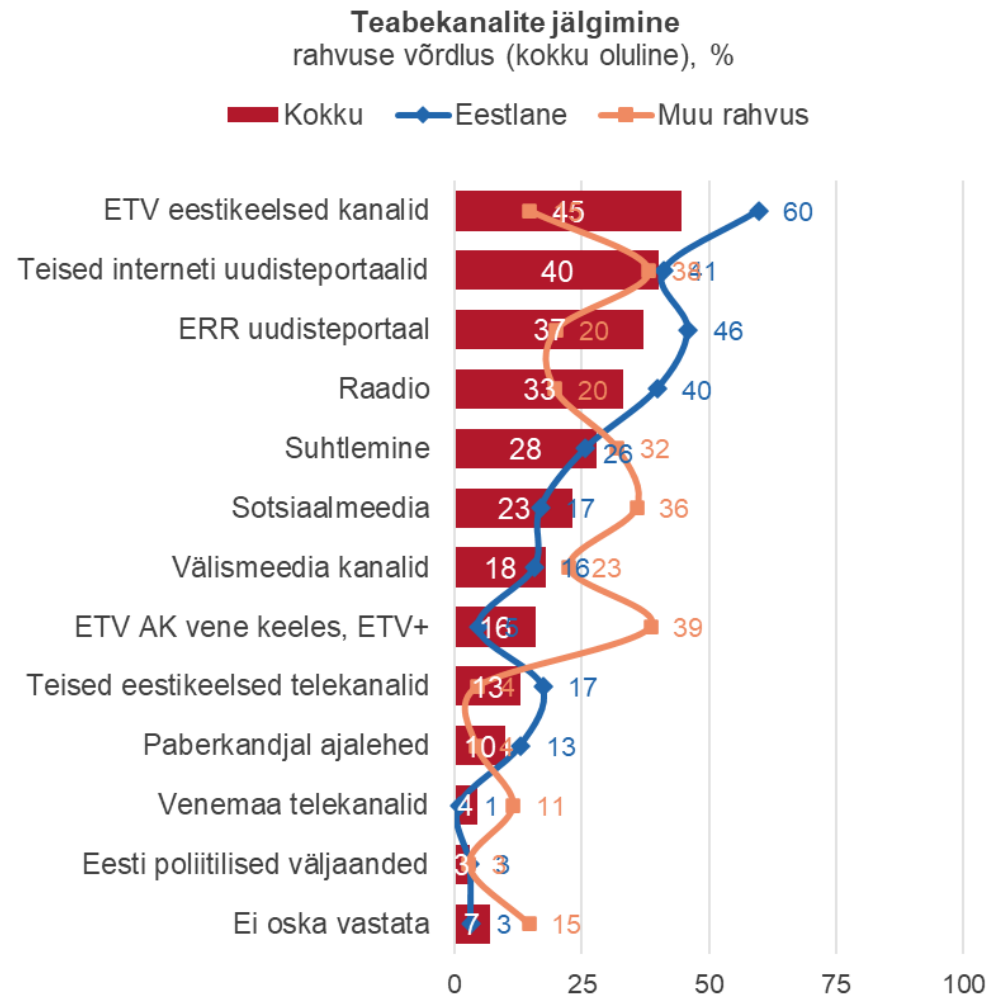
Teabekanalite jälgimine

Kogujaotus ja ajaline võrdlus (kokku oluline)

Teabekanalite jälgimine

Kogujaotus ja rahvuse võrdlus (kokku oluline)

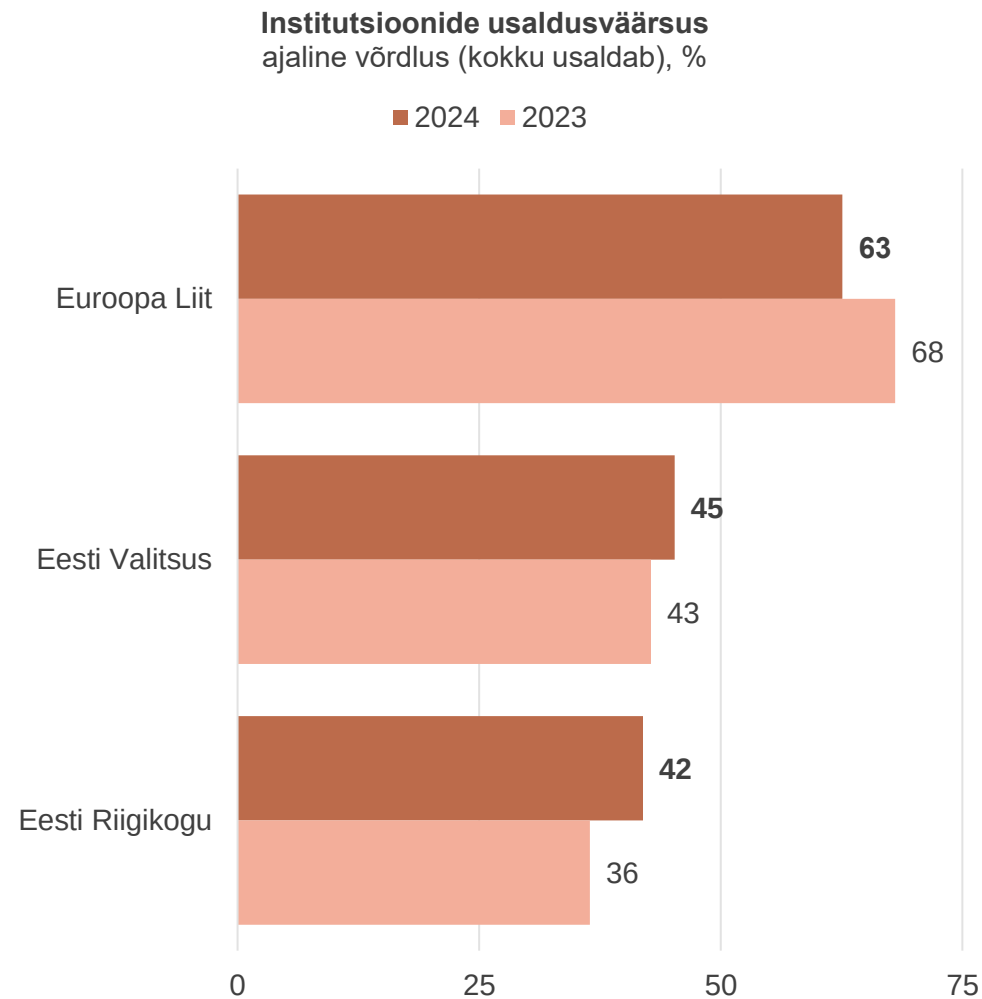
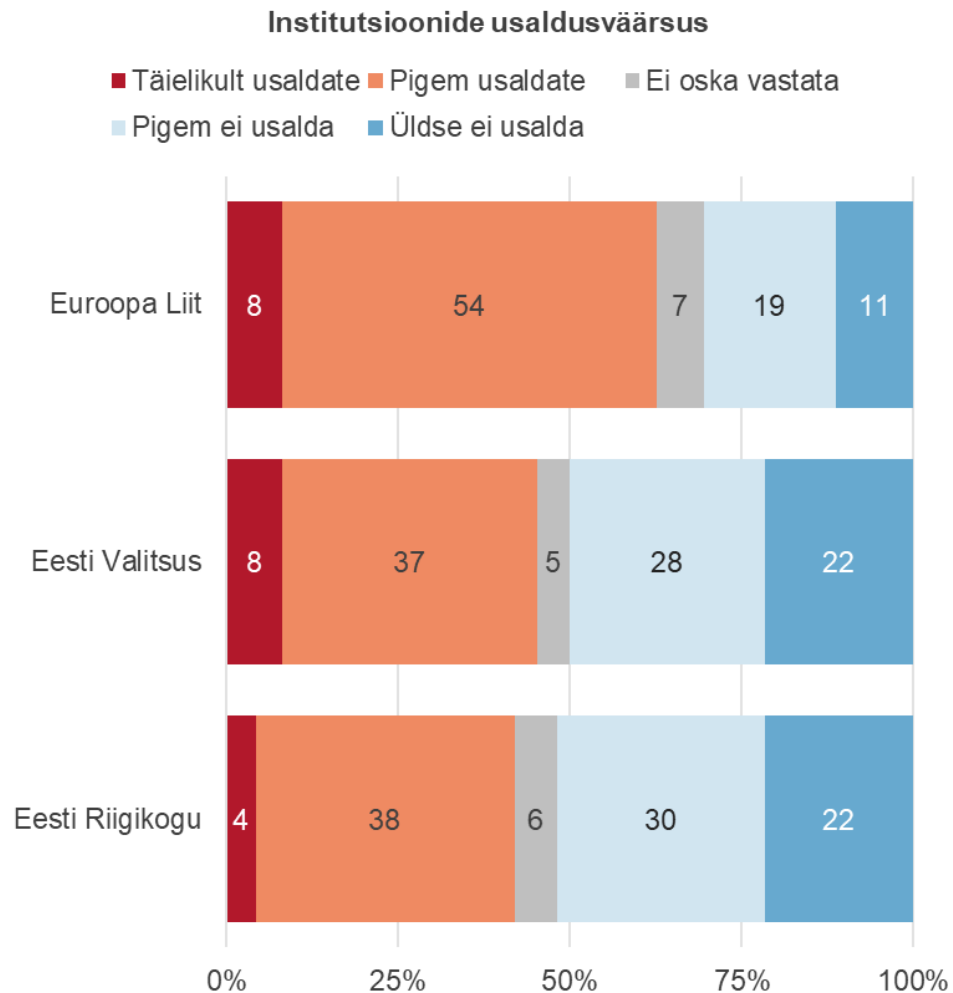
Institutsioonide usaldusväärsus

Kokkuvõte (Slaidid 50–53)

- Eesti kuulumist Euroopa Liitu toetas uuringus eespool 79% elanikest. Nüüd näeme, et Euroopa Liitu kui institutsiooni usaldas veidi väiksem osa elanikest – usaldajaid oli kokku 63% ja mitteusaldajaid 31%. Euroopa Liidu usaldusväärsus oli elanike arvates kõrgem kui Eesti Valitsuse või Eesti Riigikogu puhul – usaldajaid vastavalt 45% ja 42% ning mitteusaldajaid vastavalt 50% ja 52%. Seega on nii Eesti Valitsuse kui ka Eesti Riigikogu puhul valdav usaldamatus.
- Eelmise aastaga võrreldes on usaldus Euroopa Liidu vastu kahanenud (-5%), samas Eesti Riigikogu vastu tõusnud (+5%) ja Eesti Valitsusel jäänud pea samaks. (Slaid 50)
- Euroopa Liidu puhul oli kõigis vaadeldavates rühmades usaldajaid enam kui mitteusaldajaid, Eesti Valitsuse ja Eesti Riigikogu puhul erines see aga taustarühmiti.
- Selgelt eristus, et kõikide vaadeldavate institutsioonide usaldamine oli sagedasem 15–29 ja 75+ aastaste, eestlaste, kõrgharidusega, keskmise sissetulekuga ja väiksemate linnaliste piirkondade elanike seas.
- Lisaks eristus, et naised usaldasid Euroopa Liitu sagedamini kui mehed. (Slaidid 51–53)

Institutsioonide usaldusväärsus

Kogujaotus, ajaline võrdlus (kokku usaldab)

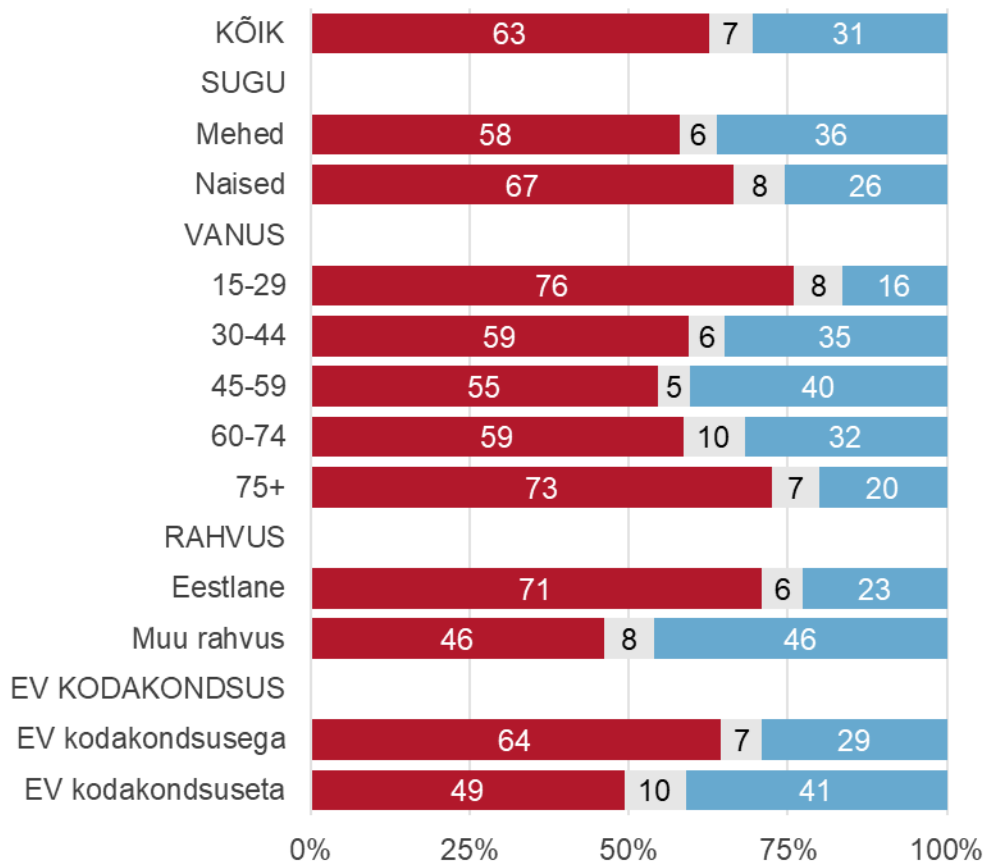

Institutsioonide usaldusväärsus

Euroopa Liit – taustatunnuste lõikes (kokku usaldab, ei usalda)

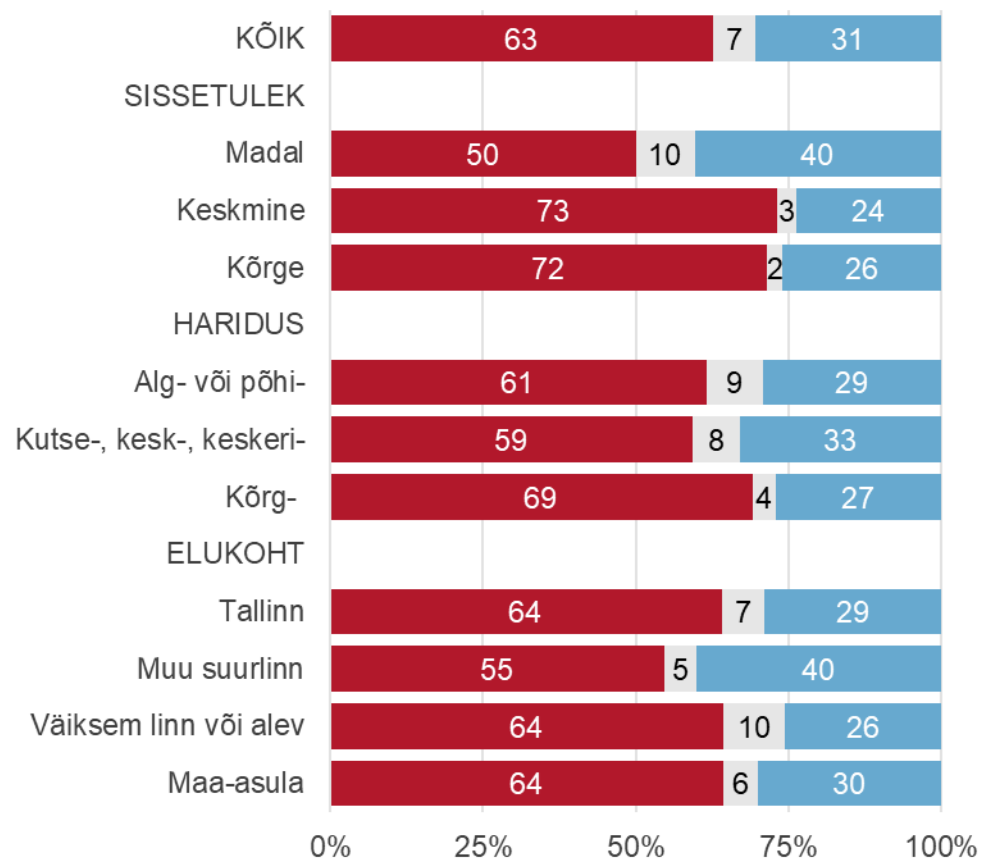
Euroopa Liidu usaldusväärsus

■ Usaldab ■ Ei oska vastata ■ Ei usalda

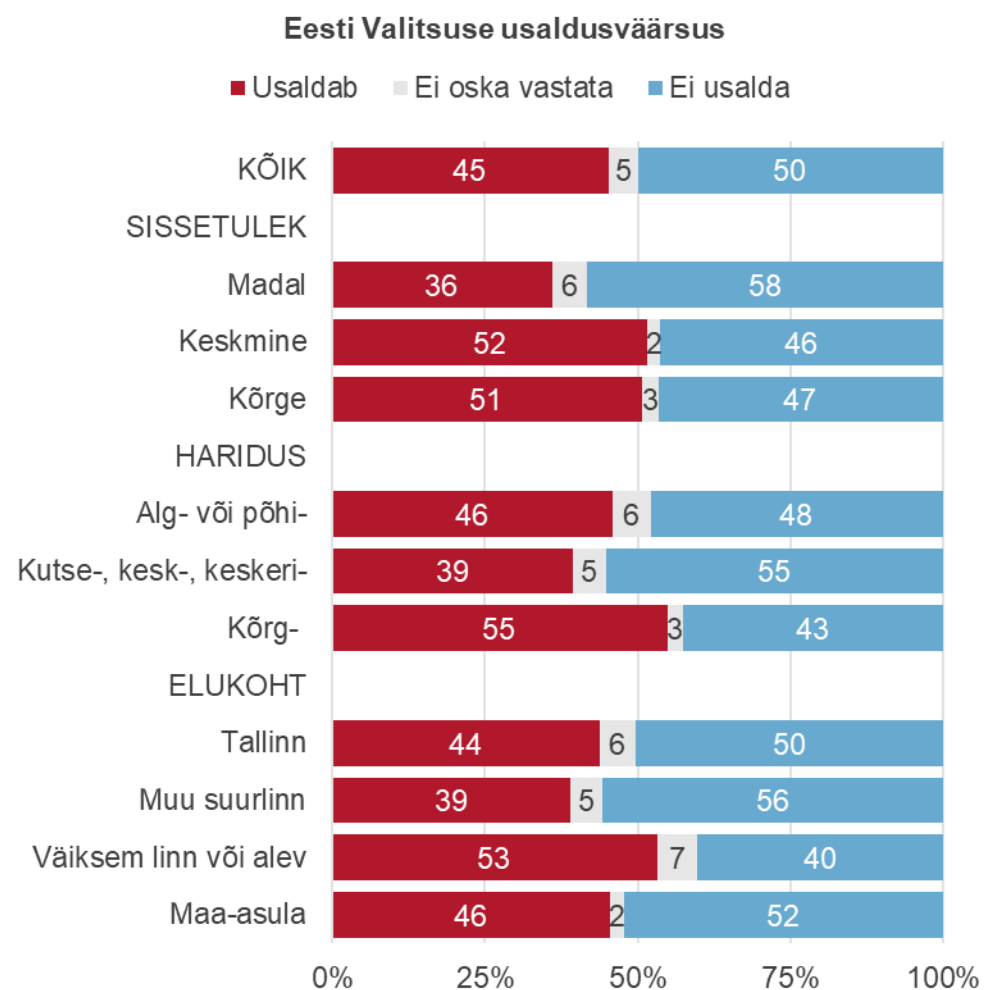
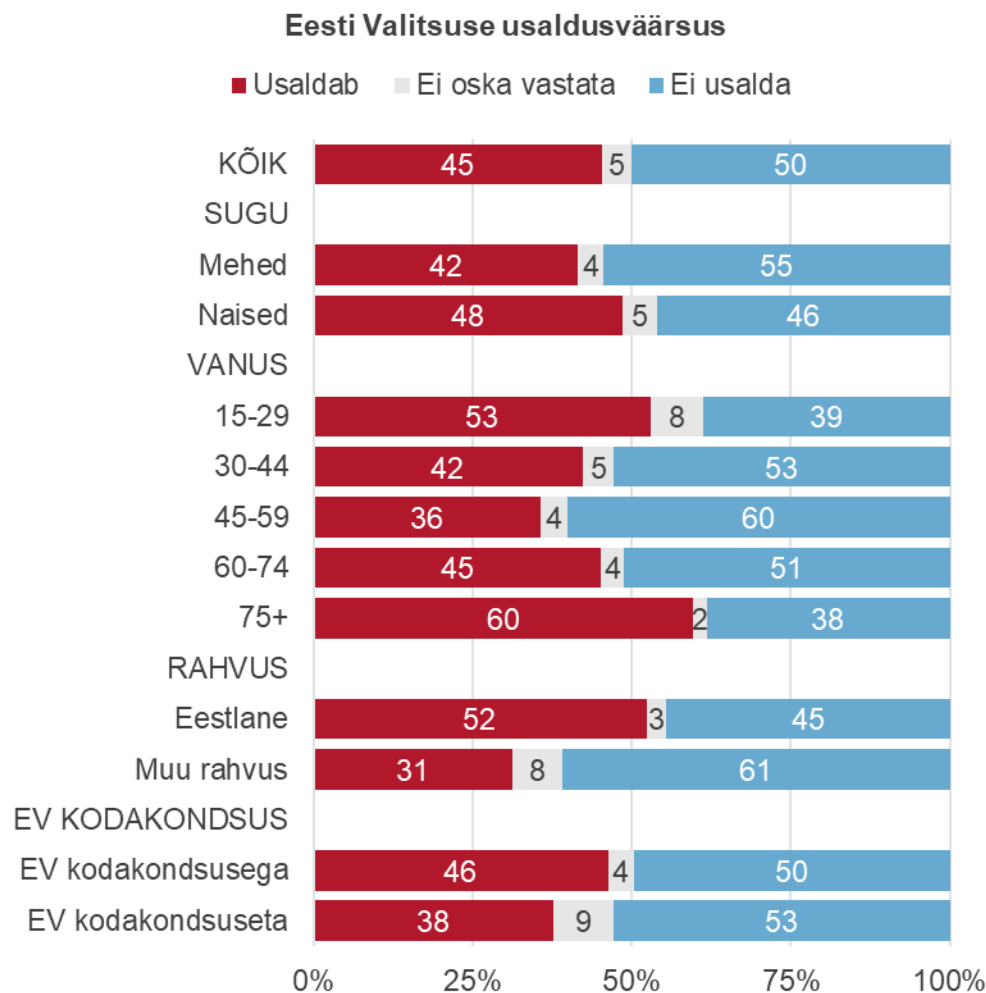
Euroopa Liidu usaldusväärsus

■ Usaldab ■ Ei oska vastata ■ Ei usalda

Institutsioonide usaldusväärsus

Eesti Valitsus – taustatunnuste lõikes (kokku usaldab, ei usalda)

Institutsioonide usaldusväärsus

Riigikogu – taustatunnuste lõikes (kokku usaldab, ei usalda)

